

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljuba«. — Telefon 29-92.

ALELUJA!

Z Golgote kot sonce križ blesti,
čez ves svet zlate žarke lije,
luč nebeška nule sije,
poj zdaj, človek: Aleluja!

Čuj, kako vsa zemlja poje
in slavi rešenje svoje,
hvali vstalega Gospoda:
Aleluja, aleluja, aleluja...

Tam ob grobu angel božji
ti naznanja sveti dan:
Vstal Gospod je v ranem jutru,
zdaj je s smrtjo boj končan.

GOSPOD JE VSTAL, ALELUJA

»To je dan, ki ga je naredil Gospod« (Psalm).

Spomin na Kristusovo vstajenje igra v vsej krščanski zgodovini in v vsem krščanskem življenju prevažno vlogo. Z vstajenjem je Kristus kronal vse svoje delo za odrešenje človeštva iz teme in sence smrti. V vstajenju se tudi jasno odraža ves Kristusov nauk, ki ga je dal vsem ljudem brez razlike in ga potrdil s številnimi čudeži. To misel je sijajno povedal apostol Pavel Korinčanom: »Če pa Kristus ni vstal, po tem je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera« (1. Kor 15, 14). Prav tako močno in z isto mislijo povdarja sv. Peter: — kateri po njem verujete v Boga, ki ga je obudil od mrtvih in mu dal veličastvo, da je naša vera tudi upanje v Boga (Petr 1, 21).

Važnosti Kristusovega vstajenja so se dobro zavedali poglavarji, duhovniki in farizeji judovski, ko so od rimskega namestnika Pilata zahtevali, naj grob s stražo zavaruje. Pilat res skrbno zastraži, a tretji dan pove angel ženam, ki so prišle k grobu: »Jezusa iščete, Nazarečana; vstal je ni ga tukaj. Glejte kraj, kamor so ga bili položili. Toda pojdite in povejte njegovim učencem in Petru, da pojde pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel« (Mr 16, 6-7). Po vstajenju se Kristus prikazuje učencem, z njimi govori, jé, reče Tomažu, naj položi roko na njegovo rano, prikazuje se drugod, petstoterim. Glavarji, duhovniki in farizeji ničesar ne ukrenejo. Tudi če bi bili Kristusovi učenci junaki — pa še niso bili — kaj bi jim koristila kraja mrtvega Jezusovega telesa in še tedaj ko ga je stražila oborožena straža? Če bi to storili, bi jih oblasti kaj hitro lahko razkrinkale. A Kristusovi sovražniki molče. Niti vojaške straže ne kličejo na odgovor. Učencev radi kraje mrtvega telesa ne primejo, niti ne skušajo potolči njihove trditve in nauka, da je Kristus iz groba vstal, kar bi bili lahko storili, če Kristus ne bi vstal. Vse te okoliščnosti pomenijo lepo zmago Kristusovo nad svojimi nasprotniki.

Nevera si je izmislila in se še danes izmišljuje najbolj neverjetne in fantastične razlage Gospodovega vstajenja. Cilj vseh: Kristusov ni vstal. Pa bo tudi neveri ves trud zastoj, kakor je bil farizejem in judovskim poglavarjem. Vsa zgodovina in vse zdravo modroslovje bo govorila vedno v prilog Kristusu in njegovemu vzvišenemu delu odrešenja.

Če kdaj, je danes človeštvo željno sreče, miru, zadovoljstva, napredka; a vse to se nam kakor izmika v nedosežne daljave. a vendar je težnja k temu globoko zakoreninjena v človekovo naravo. Človek pa se je

Dvomljivec

Iz knjige »Ko je hodil med nami«, spisala H. Grey.

Solnce je zatonilo za golgotskim hribom v žarečem rdečem siju. Brž pa je prehajala škrlatna berba v temno vijoličasto, potem v modrosivo in po kratkotrajnem mraku vzhodnih krajev je zavila temna noč vso pokrajino.

Tedaj je zagorel, kakor vsak večer, nad marmornatimi, v zlatu se blestečimi tempelskimi strehami, mogočen plamen večernih daritev ter je ožari vse jeruzalemsko mesto.

Im Jeruzalem se je počasi zbujal iz prišljenega notri vročega dne k življenju: od gore Moab sem je namreč vela blažljiva hladna sapica. Strehe hiš so polagoma oživele; na njih so se zbirali oddiha potrebni prebivalci. In krasičen pogled se je nudil gledalcu, ko so po hribskih zdaj tu, zdaj tam začarele plamenice, kakor tisoč in tisoč zvezd.

Samotni potnik, ki je prihajal od Oliške gore, prestopil Cedron in je pri vodnih vratih stopil v mesto, ni niti videl te čarobne slike. Zavil se je v svoj rjav plašč ter stopal proti mestnemu delu Ofel, kjer je stanovalo siromašno prebivalstvo.

Niti kvišku ni pogledal: oči je imel uprte v tla, kakor bi iskal nevidnih sledi ljubljene bitja.

Pravkar je hotel stopiti na most, ki vodi čez dolino Tiropean, ko je stopil iz bližnje hiše mož z vrčem na rami. Le-ta je tihega potnika ošinil s pogledom, potem ga je natančneje pogledal, postavil vrč na tla in vzkliznil: »Jahve budi zahvaljen! Ti si, Tomaž ben Saraja! Prijel je potnika za roko in jo v pozdrav dvignil do brade in do čela.

»Resfa, Resfa!« je zaklical v hiko. »Pridi, Tomaž iz mojega rojstnega mesta. Afeke, je prišel!«

Mlada žena z dojenčkom v naročju je stopila na prag in se približala popotniku. »Mir budi s teboj, Uziel in s tvojo ženo!« je pozdravil Tomaž oba prisrčno.

»Stopi pod našo streho!« je povabil Uziel, »in budi naš gost. Podplati te gotovo peko od dolgega potovanja.«

»Da, okrepej se,« je prosila Resfa. »Odveži sandale, pripravila ti bom osvežujočo kopel.«

»Ne, prijatelja, danes ne,« se je branil Tomaž. »Hrepenim po bratih, predolgo sem bil od njih.«

pri dosezanju teh ciljev nienkrat znašel v nekakem prevratnem razpoloženju: daleč od Boga in njegovih zapovedi. A človek je videl in mora tudi danes jasno videti, da pot greha vodi v propast, v propast sebe in družbe, da ne omenjamo odnosa do Boga Stvarnika in Sodnika. Sin božji je bil brez greha. Človek je pa sicer sin greha, a po Sinu božjem osvobojen; po njegovi krvi smo spet postali sinovi božji, dediči raja. Stanje, v katerem je bil človek v raju, nam res ni vračeno v vsem obsegu, služiti si moramo kruh v potu svojega obraza. Po Kristusu pa vemo, da ima ta naš trud in naš znoj tudi sadove za posmrtno življenje, še v borbi proti grehu in satahu živimo v edinstvu s Kristusom, z njegovo milostjo. To ima pomen ne samo za našo nesmrtno dušo, marveč tudi za naše vstalo telo. Po Kristusovem odrešilnem delu in po njegovem vstajenju je človek povzdignjen visoko nad naravo, v nadnaravnem življenju je njegovemu delu zagotovljen gotov uspeh.

Danes nekateri skušajo podvreči vstajenje Kristusovo nekakemu bajeslovju, sim-

»O, Tomaž, je nestrpno pričela Resfa, torej ne veš...«

A njen mož, ki je opazoval blede obraz potnika, kako je bolesten in upadel, jo je prekinil: »O tem pozneje, Resfa! Povej pa, Tomaž, ali si pil kelih trpljenja? Tvoje oči so take, kakor da si dan in noč točil solze.«

»Trpljenja!« je zavzdihnil Tomaž in se z obema rokama trdo oprljal potne palice. »In ti se vprašaš? O, saj veš, kako... Pa še več trpljenja je prišlo nadme: moj dobri oče je umrl.«

Sočutno sta ga prišla za roke. »Torej je stari Saraja odšel k svojim očetom,« je rekel Uziel. »Naj prečva v Abrahamovem naročju!«

»Gospod te tolaži,« je šepetala Resfa sočutno in tlesnila otroka k sebi. »A odpočij si vsaj nekoliko na našem pragu, če moreš vstopiti v našo hišo. Saj si tako zelo utrujen,« je šliha.

Tomaž se je dal prepovoriti in je sedel z domačinoma na prag.

Zaskrbljen je Uziel opazoval tovariša iz mladih let. »Od kdaj pa si bil odsoten? Andrej je že vprašal po tebi. Ali si bil ob smrti svojega očeta že navzoč?«

Tomaž je odkinjal. »Od onega večera, ko... ko je on... ko smo mi... In je zajokal.

Ko so ga njegovi zapustili, je končala Resfa z lahkim ogorenjenjem.

Sklonil je glavo, rdečica ga je oblitla. »Ti si rekla... Strah nas je zmešal,« je šepetala. Potem je nadaljeval: »Na akacijevem vrtu, kjer nam je Lazar nudil zatočišče, sem tisti večer zvedel, da je moj oče bolan na smrt in bi me rad pred smrtjo še blagoslovil.«

»Pa si vzel takoj popotno palico v roko? Potem pač ne veš, kaj se je tu...«

»Ne, ne takoj,« je odgovoril blede mož in je boleče stisnil ustnice. »Nisem mogel takoj... proč. Šele drugi večer, ko je on... ko je bilo vse končano — in glasno je zahteval, sem odhitel k očetu. Kljub temu, da je bila sobota, sem potoval vso noč in ves dan, naravnost skozi Samarijo, po najkrajši poti v Afeke. Toda, ko sem zjutraj po soboti prišel tja...«

Oba sta ga skrivaj pogledala. »Ob uri, ko je Gospod...« sta šepnila.

Ko sem prišel domov — o Uziel — sem prišel prepozno. Oče je bil pred dvema ura-

bolu, alegoriji, češ, da vstajenje ni nič drugega kot simbol (znajmenje) mladosti, moči, pomladi; a mi vemo, kako prazna je taka razlaga Gospodovega vstajenja. Moč in mladost — lepi stvari; tudi pomladi in evetja smo vsi veseli. A kaj vse to pomeni globoki človekovi duši? Ne moč, ne mladost in ne pomlad ne morejo prinesiti sreče in vedrosti v osebno in družabno človekovo življenje, marveč samo Oni, ki je ustvaril vso naravo in človeka, ima moč in voljo, da človeka obnovi in ga pripelje k cilju, saj je On končni cilj vsega. Človek v službi božji povsod ve, veruje in upa, da ima v Bogu vso srečo in blaginjo, pa če bi bil trajno prikovan na križ svojega vsakdanjega trpljenja. Čim več trpljenja za Boga in Kristusa, tem boljša priprava na vstajenje k Bogu. To baš je moč in resničen pomen Kristusovega vstajenja.

Naj nas torej ne plaše muke zemeljskega življenja, kakor se Kristus ni plašil križa in Golgote. Verujmo, da se edino po Kristusu poti pride do odrešenja in do vstajenja.

ma umrl. Že od daleč sem zaslišal jok žalojočih žen in žalno godbo.«

Zaradi Učenika si zamudil očetov blagoslov, je tolažila Resfa. »To ti bo dan zaračunalo.«

Tomaž je srepo gledal predse.

Čez malo časa je vprašal Uziel: »Ali bi zdaj zopet začel trgovati s škrlatnimi tkaninami, pletenimi pasovi, kakor si prej?«

Tomaž se je zdrnil iz svojega zamiselnosti. Uziel pa je moral ponoviti vprašanje, ker prvič ni razumel.

»Ne, je tiho odvrnil Tomaž. »Ne morem. Dva dni sem bil doma in sem vse oddal svojemu polbratu Itamu. On je že vodil trgovino, odkar sem šel jaz za Učenikom in ve prav dobro razume. Še meseca adaria (februarja) je bil v Feniciji in je tam nakupil lepe zaloge. Bil je tudi v Berotaji (Beirut), kjer je nakupil tancice... Jaz pa hočem ti dati samo spomin našega Gospoda.«

Tedaj mu je Uziel položil roko na ramo in je prišel s slavnostnim glasom: »Tomaž ben Saraja, ne žaluj! Oznaniva ti veliko veselje... In Resfa, njegova žena, je veselo pristavila: »Tomaž, o Tomaž, Gospod je tretji dan od mrtvih vstal!«

Toda, če sta mislila, da se bo žalost Tomaž razveselil, sta se zelo motila.

Tomaž je le tiho odgovoril: »Sem že šel to, pa ne morem verjeti.«

Ne moreš verjeti? je začudeno, z dvignjenimi rokami vprašal Uziel. »Ko je pa to že naprej povečal!«

Temne in nejasne so bile njegove besede, je murral Tomaž. »Nihče ga ni tako razumel. In preroki... jaz ne vem. Saj ni nikjer luči.«

Če se je pa Mirijani iz Betanije prižal, je hitela Resfa žarečih oči: »In Jovan Chusa in Salome in...«

»Ah, ženske!« In Tomaž je malomarno zamahnil z roko. »Samo čuvstvo in sanjske fantazije jih je; manjka po jim močnega duha.«

»Mislíš, Tomaž?« je vprašal Uziel. »Kdaj pa je pokazal močnega duha žene ali možja? — Simon ben Jona, ki ga je Gospod nazval Peter, je Gospoda zatajil — s krvavimi solzami objokuje ta svoj čin — ker se je zbal deklet. Juda iz Kartijota ga je sramotno izdal... In drugi? Ali niso v vrtu vsi zbežali in Ga prepustili sovražnikom?«

»In ko so ga k smrti peljali — kje so bili možje? Reel, Tomaž, kje? — Ali so Ga skušali oprostiti? Ali je kdo izmed njih gnil s prestom?«

Toda žege, je so šle skoz in skoz za njim, kljub sramotanju in zmerjanju razdvajajo množice. Žene so mu ostale zveste.

Ne, Tomaž ne omalovažuj naših žen! Ali bi si bil upal eden izmed nas storiti to, kar je storila Veronika? In sredi hrupa spreveda je Mati stegnila roke za Njim. In Mirijam... Sramotilne besede, sunki in udarci je niso splašili, ko Ga je spremljala prav ob Njegovi strani in se je oklepala križa prav do zadnjega... In vse, vse so je kale in tugovala za Njim! Tudi moja Resfa je bila zraven.«

Ginjen je prenehal Uziel.

Resfa je jokala: »O, kakšen je bil! Ves oblit s krvjo; zaničevan, zasramovan.«

Stala sem z Zelfo, Merobo, Noemi in Feneno na voglu pred notranjimi vrati Akro Morala sem za Njim, morala! Odkar me je, kakor Tirzo iz Tiberije ozdravil krvetoka, Ga tako neizrečeno ljubim.

In Tomaž, saj vendar veš, kako bolan je bil moj mali Joel, ves pokrit s hrastanji. Nosila sem ga vedno pri sebi, če bi srečala Učenika, da ga blagoslovi. In glej! poljubila je spečečega otroka, da se je zbudil in s velikimi črnimi očmi gledal okoli sebe, »ko je Gospod rekel: Hčere jeruzalemske, ne kajte nad menoj, ampak nad seboj in svo-

jimi otroki! — takrat mi je bilo, kakor da gleda samo mene in ve za moje vročo prošnjo.

Dvignila sem otroka proti Njemu... In v hipu sem vedela in videla, da je ozdravljen.

Le pogledaj: njegova glavnica, njegove ročice, vse lepo in zdravo in gladko. — O Rabi, dobri Rabi...«

Vstala je in se naslonila na svojega moža, ki je pri njenem navdušenem pripovedovanju tudi že vstal.

„Edvard Gregor.“

član Narodnega gledališča v Ljubljani, v vlogi Kristusa v Pasijonu, ki ga te dni igrajo v gledališču.

»Vstal je in živi!« je določno rekel Uziel. Vse to pripovedovanje je Tomaža pretreslo.

»Odpustita, dobra prijatelja! Imaš prav, Uziel! Zene so nas osramotile. Toda, da bi bil vstal? Ne, to ni mogoče.«

»Zakaj pa ne? Ali ni tudi Lazarja obudil?«

»Lazarja, to je bilo drugače. A samega sebe?«

»Misliš, da sebe ne more obuditi od smrti?« je vprašala Resfa.

Tomaž se je smehljaj. »Ti govoriš, kot ženske znate. — Če se je duša ločila od telesa in telo leži v grobu, pa naj se samo obudi, oživi?«

»Pa je vendar res! Prikazal se je tudi Simonu in Luki in Kleofi. In potem še vsem skupaj!«

Dvomljivec je obstal in razmišljal. Tega še ni bil slišal.

Pa je takoj zamrlo rahlo upanje. Ne more biti!

Zalostno je Uziel zmajal z glavo: »Ti si vedno dvomil nad vsem; že na visoki šoli v Safed, ko si nekaj let sedel ob nogah pismoukov. Vedno si vpraševal »zakaj?« in »kako?«. Vem, bil sem sluga v shodnici in sem večkrat poslušal razgovore.«

»Obrnil sem se tudi na one učene može, a so polni sovražstva in prekleli so me, ker sem šel za Jezusom iz Nazareta. — Pač pa sem pri Ezejih slišal že vse to, kar vidva pripovedujeta, a verjeti ne morem. Ne, to ne more biti resnica.«

Globoko je vzdihnil in vstal, da odide.

Uziel mu je podal roko: »Jahve naj te razsvetli, Tomaž! Vem, da ljubiš Gospoda in da tvoja duša trpi ob teh dvomih. Pozdravi Simona in Adrejal.«

»On, ki je pot, resnica in življenje, bodi s teboj!« je s sklenjenimi rokami pristavila Resfa.

»Gospod, bodi z vama!« je pozdravil Tomaž in odšel s sklonjeno glavo proti tirobejskemu mostu.

Končno je stal pred vrati obednice, ki pa so bila znotraj zaprta. »Boje se farizejev« je mrmral in s trkačem potrkal. »Če bi bil res vstal, ali bi se potem bal?«

Koraki so se zaslišali znotraj: Sepet.

»Jaz sem, bratje, Tomaž!«

Tedaj so se vrata odprla, Peter in Janez sta stala pred njim.

»Mir Gospodov bodi s teboj, Tomaž!« sta ga pozdravila in objela.

»Tudi z vama bodi mir!« je odgovoril Tomaž in začudeno gledal obraze, ki so bili vse prej kot pa žalostni.

»O, da te ni bilo tu, Tomaž!« je zaklical Peter. »Gospod je vstal in se je prikazal.«

In Janez je pritrdil: »Da nam vsem! Govoril je z nami. O, brat, vse se je izpolnilo, kar je napovedal!«

Prijela sta ga za roke in odpeljala v sobo, kjer so bili zbrani vsi ostali apostoli in so vsi veseli Tomažu pripovedovali dogodke po vstajenju.

Za hip je v srcu dvomljivca tudi hotelo vstati veselje, pa kmalu se je razblinilo. Trudno je zmajal z glavo: »Ne morem verjeti. Gotovo ni bilo Gospodovo telo v resnici, ampak le prikazen.« In hrepeneče je razprostrl roke.

»Pa je jedel pred našimi očmi, da bi se prepričali, da je res On«, je nestrno vzkliknil Jakob.

»Vaše oči so se pač lahko varale«, je bolestno ugovarjal Tomaž. »Ako ne vidim znamenja žebijev na njegovih rokah in ne položim roke v njegovo stran, ne bom veroval!«

Trpeča tišina je nastala v obednici po teh besedah. Nehote so stopili vsi za korak nazaj prestrašeni, da je dvomljivec naenkrat sam stal sredi dvorane.

In potem — hipno so se obrnili vsi pogledi v vrata, ki so bila zaprta, kakor da je nevidna moč potegnila vseh poglede tja. Kajti tam se je zasvetilo — iz te svetlobe pa je stopila človeška postava...

Tomaž je gledal, gledal, gledal...

Snežnobela obleka, kakor je zemski tkaec ne zna stikati — kje je že bilo enkrat to? O, na Taboru — ne, ni bilo tako lepo kot je tu! Človeška postava se je bližala, z lučjo ožarjena glava... Roke, noge in na njih kot rubini rdeče rane. In na prsih je pronicala rahlo rožnata barva skozi belo obleko.

Kakor vkopan je stal Tomaž in gledal. Tedaj se je oglasil mil, tako dobro znan glas:

»Mir bodi z vami!«

Tomaž se je prijel za čelo. Kakor železni obroči se mu je odločilo od srea. — Ne, to ni duh, to je resnični človeški glas!

In proti njemu prihaja.

»Tomaž!« ga je nagovoril Zveličar, »položi prst v moje rane in roko v mojo stran!« Človeška roka je prišla njegovo roko in položila prste v rane in roko v odprto stran. »In ne bodi neveren, ampak veren,« je dostavil Gospod nepopisno dobrotno in milo. Tomaž se je zgrudil na kolena, presunjen v dno duše. Tresoč se je objel Njegova kolena — in poljubil noge Zveličarjeve.

Veselite, sproščenju, rešitev iz duševne boli, radost, počastenje, molitev, prošnja, vse to je bilo v besedah, ki jih je ječal v nebeški sreči:

»Moj Gospod in moj Bog!«

★

Dobrohotno ga je Jezus gledal. Ali je bilo veselje, da je zmagala vse dvome duša, ki ga je tako iskreno ljubila? Ali je bila bolešt, da jih je tako malo, ki bi znali verovati brezpogojno z otroško dušo?

Ker si videl, si veroval, Tomaž,« je Gospod govoril dalje in mu je položil roko na visoko čelo, »toda blagor tistim, ki ne vidijo, pa verujejo!«

40.000
žepnih
robcev

opere gospodinja sebi in svoji družini v svojem življenju. In ko bi bilo vsaj samo to. Pa kaj ne pride še vse na dan žehte na vrsto: životno perilo, posteljno perilo, kuhinjsko perilo, otroško perilo, pralne obleke!

Ali mora biti dan žehte res dan strahu? Ali se mora gospodinja res sklanjati nad pralnim čebrom in perilo otepati in mencati?... Zdaj je vendar tako lahko oprati perilo brez truda s Schichtovim Radionom. Zakaj Radion pere sam.

Ne muči se!

Vzemi SCHICHTOV
RADION

RAZGLED PO SVETU

Jud slavi usmiljenke

Cudovito lepo piše o usmiljenkah judov: ki literarni zgodovinar dr. Ed. Engel v knjigi: *Menschen und Dinge*. Med drugim pravi: »Težka nesreča me je pripeljala k tem ljudem, ki jih hočem imenovati nebeske. Radi neke nezgode so morali mojo ženo prepeljati v bližnjo bolnišnico; bila je katoliška. Morali so jo operirati; ležala je pet tednov in se zdravila. Okrog njene postelje so stali nebeski ljudje, na vsako kretujo se ustregli, ljubeznivo so vedno pomagali, vsako, še tako mučno pomoč so ji nudili ti nebeski ljudje. Kaj so mogoče bili, ko so bili še zemljani, nismo vpraševali, ne zvedeli. Po zunanosti, po govoru »odeč, bi moglo biti princeze, hčere grofov, težko, da bi bile hčere kakih četudi višjih uradnikov; njih duše niso kazale na nikak prejšnji stan, na nikako preteklost. Vse bolniške sestre so dobile; iz svojega lasnega doživlja jih ne poznam mnogo, a videl sem vedno le dobre. Kdor se odloči, posvetiti se strežbi svojih soljudi, ne more biti slab — tako si mislim. Drugače nočem misliti, ne poslušam nobenega ugovora. Vem, da bodo ugovarjali, a o tem nočem vedeti ničesar. Če pa pravim: katoliške bolniške sestre, ki sem jih spoznaval v vsakdanjem občevarju pet tednov, so nebeski ljudje, tedaj mi ne boste ugovarjali. Veliko mojih prijateljev pozna te nebeske, ali rečimo za nebesa zrele ljudi — vsak mi bo pritril. Pišem to — ne da bi slavil, ker one ne hlepe po zemeljski slavi, ampak, da bi poživil sebe in bralca ob veselju, da so taki ljudje. Ali o človeški rod nekaj zviščenega, da mu je mogoče povzpeti se do višine teh nebes? Človeške duše? Kaj tišči na ljudi s težko roko vse navzdol v nižino tega življenja? Da pričakujemo od življenja užitkov, ki so zemeljski. Po takih užitkih sveta te neveste nebes ne hrepene več. Še žive na zemlji, delajo na njej od jutra do večera ali skozi cele noči za zemske ljudi, da bi ti zopet zmogni postali, okušati svetne naslade; a vendar same pa poznajo le en užitek: popolnoma se za druge žrtvovati in nekoč Boga gledati. Točno te so bile njih besede, ko je moja žena eno od sester tiho vprašala po

cilju njene duše. »Boga gledati« — nedoumljiva misel, nedoumljiva tudi za vernika: a vendar, kateri vernik si upa ob taki besedi modrovati? Če je vernik resnično izobražen človek, tedaj ve, da niti za las ne ve več kot vernik, bogatejši je pa vsekakor vernik. Imeti ne smejo ničesar, prav ničesar; ne smejo sprejeti ničesar, kar bi jim izkazalo najglobljo hvaležnost, niti cvetice, šopka. Nikdar nisem prišel brez pozdrava iz našega vrta; sestre so vse razdelile drugim bolnikom, razpostavile cvetje po hodnikih v veselje bolniških obiskovalcev, okrasile so svojo kapelo — nobena ni cvetke pridržala zase. S svojim obiskom so počastile moj vrt, rezale čisto po svoji volji, vselej pogleda na zgodnje-jesenski kras — vselej, ker so mogle malo cerkev v bolnišnici toliko lepše okrasiti.

Kako izlažijo bolnika! Kako mu pokažejo trpljenje, nadlego v svetlejši luči, kot jo je kdaj gledal. Bog maziljenja, brez sladkih besed, z resnostjo, ki ne dovoli nobenih ugovorov. Tudi nevernemu bolniku pride na misel: Te sestre vedo o onostranskih stvarih več, kakor drugi ljudje; poslušaj, premišluj in molči! Pri drugovercih in brezvercih nikake sledi o poizkusih izpreobračanja. Lahko si predstavljam, da se včasih kakšen, potem, ko se ozdravljen loči od te bolnišnice, izpreobrači v katoliški veri; a niti ena beseda njegovih strežnic ga ni zvalila na to pot.

Kakšna nizka opravila vrše ti nebeski ljudje, ki so tako fino izčiščeni! Na neprestane tožbe moje žene eni teh nebeskih: »Ali ljuba sestra, kakšna nečedna opravila morate opravljati!« — je odgovorila častila: »Smem jih opravljati!« — Ta beseda se mi zdi tako velika, kot ena največjih v klasičnih spisih. Pa blaga bitja se spovedujejo ob odmerjenih lach. Česa pa se morejo spovedati? Zločin bi bil, vprašati jih. Morda: da se je katera ob solnčnem žarku, ob cvetki sama pri sebi veselila. Da se je spodtaknila ob nepotrepljivega, neupametnega, sitnega bolnika. Ah, so bolniki, ob katerih bi se pohujšali celo angeli božji, če bi jim stregli.

Strašen požar je uničil japonsko mesto

Japonsko veliko mesto Hakodate je doletela strašna nesreča. Mesto je uničil grozen požar, ki ga na Japonskem od pamtliveka ne pomnijo. Nad mestom je divjal strašen vihar, ki je porušil dimnik ljudskega kopališča, tako da so pričele iskre švigati na vse strani in so zažgale vse okoliške hiše, ki so zgrajene iz lesa. Vihar je divjal z brzino 100 km in se je požar s silovitno naglico razširil na vse mesto. Že zvečer je bilo vse mesto ena sama baklja, ki je razsvetljevala vso noč dajno okolico. Na gašenje požara ni bilo niti misliti in se je vojaštvo omejilo le na reševanje ljudstva in njegovega bornega premoženja. Plameni so se zjutraj plegli, toda mesto je popolnoma uničeno. Požar ni prizanesel niti eni hiši. Vsega je zgorelo 23.000 poslopij. Okoli 1500 ljudi je našlo smrt v plamenih. To število pa se bo po mnenju oblasti še mnogo zvišalo, ko se bodo po-

spravljale ruševine s pogorišča. 120.000 ljudi je ostalo brez krova, kar je vsekakor mnogo z ozirom na dejstvo, da šteje mesto 200.000 prebivalcev. Hakodate je trdnjava na južnem robu enega največjih štirih glavnih japonskih otokov Jezu. Mesto je bilo zelo važno zaradi izredno razvite industrije in trgovine in je bilo tudi važna pomorska luka. Že leta 1930 je bilo mesto porušeno, pa so ga ponovno obnovili. Gašenje požara je bilo silno težko, ker je bil silen mraz in zato gasilci niso mogli dovolj hitro gasiti. Vsa upravna poslopja so pogorela; med pogorelimi hišami je tudi osem bank. Zgoreli sta tudi katoliška in protestantska stolna cerkev. Pazniki v sodnih zaporih so popolnoma izgubili prisotnost duha in niso izpustili kaznjencev, ki so vsi zgoreli. Zgorelo je zelo mnogo ljudi, med temi tudi mnogo Evropejcev.

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpredajanje denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 2046-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDA: No 1454-66 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

KATOLIŠKA CERKEV

»To in ono. Poljska vlada je sklenila, da postavi v prestolici Varšavi spomenik papežu Piju XI., ki se je kot poslanik prvi zavezal za samostojno poljsko državo. — Prvo predstojnico usmiljenih sester Louise de Marillac so te dni proglasili v Rimu za svetnico. — Preteklo leto je v Angliji prestopilo v katoliško Cerkev 12.000 ljudi, med njimi so duhovniki anglikanske vere, učeni profesorji in pisatelji. — Casopisje poroča iz romunske Biskarište, da se je prijavilo na zborovanje v Jasiju nad 300 pravoslavni duhovnikov iz Besarabije, ki se hočejo združiti s katoliško Cerkvijo. — Število katoličanov na svetu je sedaj sledeče: 202 milijona je katoličanov v Evropi, 42,5 milijona v Severni Ameriki, 73 milijonov v Južni Ameriki, skoraj 5,5 milijona v Afriki in 17 milijonov v Aziji.

ITALIJA

»Iz zadnjega Mussolinijevega govora. — Usodni odstavki se glase: »Madjarska je osamljena in zapuščena dežela, ki so brezposelnost, madjarske... Madjarska zasluži boljše usode in jo bo tudi imela (s pomočjo Italije). — Zgodovinski cilji Italije so Azija in Afrika. Niti eno veliko vprašanje, ki visi že 15 let med Italijo in Francijo, ni bilo ugodno rešeno. — Ko se razorožitvena konferenca brez uspeha razide, treba samo še ugotoviti smrt Zveze narodov. — Norost je, če kdo misli, da je mogoče narod, kakršen je nemški, ohraniti v stanju razorožitve.

AVSTRIJA

»Razno. V teku štirih tednov so se avstrijski škofje te dni že drugič zbrali na izredno konferenco. Ker o tem, kar so obravnavali, strogo molče, so bile na dnevnem redu gotovo zelo važne zadeve. — V kaunolomu pri Vetrovem ob Brnci se je zrušila skala na delavca Kollerja in ga poškodovala do smrti. — Na Vovbrski gori je umrla gospodinja Kalarina Napečnik, p. d. Pristanova. — V Timenici je preminul 76 letni Jožef Lušin, p. d. Hafner.

V Avstriji je po zlomu marksističnega ustanka in razpustu socialno demokratske stranke oblast izdala uradna poročila o tem, kako so gotovi voditelji denar, nabran od delavcev, spravili v inozemstvo, in sicer na zasebne račune. Tega denarja je, kolikor se je dosedaj ugotovilo, nad 5 milijonov šilingov.

Od tega denarja so bile dvignjene naslednje svote: V Carihu — v Svici — je prejšnji socialistični poslanec in vodja socialistične železničarske organizacije Kónig dvignil 1.800.000 šilingov, Valter Escher

2.900, dr. Friderik Adler 48.000, Karel Schiefferstein pa 1.945.000 šilingov. V Bernu — v Švici — so izplačali dr. Malerju 106.000, v Baslu — tudi v Švici — je bivši socialistični poslanec Taeggi dvignil 302.000 šilingov. Nadalje je v Švici Maks Maier dvignil 98.000 šilingov, v Utrechtu — na Nizozemskem — so izplačali socialno-demokratskemu poslanskemu tovarišu Hiemstri 106.000 šilingov. Skupaj sta Hiemstra in neki Melster v Utrechtu in Švici dvignila 198.000 šilingov. Kakor je doslej uradno ugotovljeno, so rdečastisti voditelji dvignili za sebe okoli 5 milijonov šilingov ali okrog 50 milijonov Din denarja, ki je bil zbran od delavcev in je last delavcev. To pomenja za avstrijsko socialno demokrateljo še hujši udarec, kot je bil zlom socialističnega krvavega ustanka na pustni ponedeljek in torek.

AMERIKA

s Srečna Amerika. Dne 15. marca je potekel rok za plačilo dohodnine. Sedaj je ameriška davčna oblast objavila, da je letos plačana dohodnina dosegla trikratni znesek lanskega. Ta nenavadni uspeh davčne oblasti je posledica njene temeljite preuredbe.

s Drobil. V Evelethu Minn. je umrl 63 letni John Šute iz Podgore pri Poljanah. — V West Newtonu Pa. je preminul 66 letni Vartol Marva iz Vač pri Litiji. — Za novega policijskega šefa v West Allisu je imenovan Slovenec Tom Kastelic. Njegov oče je bil doma nekje iz Kranjske, mati pa je bila Primorka. — V Milwaukee je odšla v večnost Ivana Ravnikar iz Trebnega na Dolenjskem.

DROBNE NOVICE

Mussolini, Dollfuss in madjarski Gombös so se posvetovali te dni v Rimu. Za uspehe vedo sami.

Demonstrativen polet v bivše nemške kolonije pripravljajo nemški letalci. Angleži so vznemirjeni.

Umrla je nizozemska kraljica-mati Ema. Ogromne petrolejske vrelece so odkrili na Angleškem.

Na potu na Kitajsko se je potopil italijanski parnik »Otrantoc«.

22 novih avtomobilskih cest zgradi Nemčija, da zniža število brezposelnih.

200 milijonov dolarjev podpore brezposelnim živinorejcem je dovolil ameriški senat.

Dva rušilec, ena križarka in ena podmornica so dobili poškodbe pri pomorskih vajah angleške mornarice v Atlantiku.

»V franže je šloc doslej že 40 nemških cirkusov.

Dohodke belgijskega kralja je parlament zvišal od 9,5 na 12 milijonov frankov.

Nad 2,5 milijona brezposelnih je v Angliji.

Neka poljska turistovska družba je prepelala Aconcagua, najvišji vrh Južne Amerike (7015 metrov).

Do krvavih pretepev je prišlo med narodnjakarskimi in komunističnimi dijaki na univerzi v bolgarski Sofiji.

Hudo so se spoprijeli visokošolci pariške medicinske fakultete s tovariši — inozemci.

33 potnikov je bilo ubitih, ko se je v ruskem Uralu potniški vlak zaletel v tovarnega.

Marksisti se oborožujejo v češkoslovaški republiki. (Imajo v dunajskih begunih dobre učitelje!)

ZOBNI KAMEN

vir vsega zla -

POKAŽE PREISKAVA

Nespametno bi ravnal, kdor bi čistil zobe, pa bi se hkrati ne zmenil za nevarni zobni kamen. Zakaj celo najbolj zdrave zobe lahko razrahlja, da začno izpadati. Kdor si redno čisti zobe s Sargovim Kalodontom, se ubrani zobnega kamna.

Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob — ima vse svoje dve dni zdrave zobe!

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Ali hočeš biti izobražen...

»Ali ti je znano?«

— da je predsednik irske republike De Valera odločen katoličan in da se kot najvišja glava v državi ne sramuje streči duhovniku pri sveti maši?

— da je predsednik avstrijske republike dr. Miklas zelo izobražen mož, a ga vzel temu ni bilo sram, da je lansko leto v dunajski stolni cerkvi, polni naroda, javno in na glas molil vero?

— da je avstrijski državni kancelar (ministrski predsednik) dr. Dollfuss kot vsak drug priprost katoličan opravil lansko leto v Rimu spoved in prejel sv. obhajilo, da si pridobi jubilejni odpustek?

— da je nedavno 800 inženerev, bivših dijakov visoke tehnične šole v Parizu skupno prejelo v pariški stolnici zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega telesa?

— da po naših mestih v Ljubljani, v Zagrebu, v Sarajevu, v Beogradu, v Splitu in drugih pristopajo k mizi Gospodovi poleg kmeta in delavca tudi trgovci, učitelji, profesorji srednjih in visokih šol in drugi priznani učenjaki in umetniki?

»Ali si že kdaj slišal?«

— da je slavni nemški pesnik Goethe izjavil: Luter je napravil veliko napako, ker je iz protestantovske vere odstranil sv. spo-

ved in tako napravil tisoče in tisoče ljudi nesrečne?

— da je slavni francoski učenjak Janet nazval velikanom Onega, ki je dal svetu zakrament sv. pokore?

— da je pred štirimi leti znani zagrebški zdravnik dr. Thaler v nekem časopisu hvalil sv. spoved in jo nazval najboljšo zdravilo proti samomoru?

— da je isto napisal v nekem zdravniškem listu nemški zdravnik dr. Mayer?

— da je še tisoče učenjakov, vzgojeslovcev, pesnikov in drugih pametnih in zelo izobraženih ljudi, ki z največjo pohvalo govore o sv. spovedi?

»Pa če vse to veš...«

— ne sramuj se,
— bodi dosleden,
— uvrsti se med prave izobražence,
— pojdi in opravi svojo velikonočno dolžnost!

Veliko romanje na Trsat, združeno z brezplačnim izletom z ladjo po morju na otok Krk, bo tudi letos o Binkoštih. Kdor se namerava tega romanja udeležiti, naj se takoj prijavi, ker se prijave zaključijo že 8. aprila. Za podaljšanje prijavnega roka je sicer zaproseno, vendar ni nič gotovega, da bo odobreno. — Podrobna pojasnila v romarskem listu »Preporod« dobi vsakdo brezplačno, če sporoči svoj naslov po dopisnici na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 17.

KAJ JE NOVEGA

Uredite nam reke!

Vsled pomladanskega deževja so v preteklih dneh narastle skoro vse slovenske reke tako n. pr. Sava, Ljubljanka, Savinja in mnogi hudourniki. Vode so prestopile struge in poplavlile rodovitna polja. Zadnja povodenj sicer ni zahtevala človeških žrtev, zato pa je škoda na poljih zopet ogromna.

Tako gleda naš dobri kmet zopet z obupom v bodočnost. Skrajni čas bi že bil, da bi se za ureditev naših rek tudi našla kakšna vsota. Regulacija rek ni nič manj važna od graditve asfaltiranih cest, po katerih se tako ali tako v pretežni meri vozarijo samo zaposleni.

Velika nesreča v našem kamnolomu

V kamnolomu pri Banjici na progi med Pristino in Pečjo, kjer je zaposlenih veliko število delavcev, je prišlo do strahovite nesreče, pri kateri je izgubilo življenje nad 50 delavcev, mnogo pa je bilo hudo ranjenih. V trenutku, ko se je 50 delavcev nahajalo v kamnolomu, se je nenadoma vsula velika plast zemlje, pomešana s kamnjenjem. Mnogo delavcev je zasula zemlja pod seboj, veliko pa je bilo ranjenih. Policijske oblasti so navedle strogo preiskavo, da ugotovijo, če ni krivda na podjetju, ki ni kamnoloma nadzoroval. Iz kamnoloma, kjer se je zgodila ne-

sesreča, uporabljajo kamenje za zgraditev železniške proge Priština-Peč, ki jo gradi kakor znano gradbeno podjetje Lida.

Od vseh strani so pritekale na pomoč reševalne skupine, civilisti in vojaštvo, ter so začeli razkopavati ogromno plast, ki je zasula pod seboj nesrečne delavce. Reševanje je sploh obupno, ker je skoraj gotovo, da pri tako strahovitem padcu tisočev ton zemlje noben človek ni mogel ostati živ in da bodo v najboljšem primeru našli samo še zmrevljena trupla. Z nesrečnimi žrtvami katastrofe vsa okolica odkritosrečno sočustvuje.

Med vinom in vinem je razlika! Še večja razlika pa je med poštenimi mineralnimi vodami. Poskusite enkrat Radenske vode! (Zdravilni ali Kraljev vrelec) Radenske vode vsebujejo največ litija v vsej Jugoslaviji. Litij pa je glavni mineral zoper sečno kislino. Radenske vode vsebujejo tudi največ ogljikove kisline v vsej Jugoslaviji, a ona je poleg zdravih mineralov varen panhormon. Radenske vode so edine v vsej Jugoslaviji, v katerih so našli in doželi težke metale, ki se nahajajo tudi v krvi in so važni za zdravje. Radenske vode so tudi različne. Zato so te vode tako zdravilne in polne!

Posesnik Ivan Zalar pri sv. Trojici je zredil merjasce, ki je star 14 mesecev, pa tehtal 28 kil. Marljivi posesnik vzdržuje merjasce že 35 let. Sedaj jih naroča v banovinskih zavodih.

DOMACE NOVICE

d Za stolnega čezana ljubljanskega je imenovan stalni kanonik g. dr. Frančišek Kimovec. Slovenske imenitnosti se izvrši obenem z uresničitvijo novega stolnega prošta ljubljanskega g. Ignacija Nadraha na veličastni ponedeljek 2. aprila 1934 v ljubljanski stolnici.

d 80 letnico je obhajal te dni v Šiški g. J. Cunder. Leta 1878 je sodeloval pri zgradbi Bozane in Hercegovine.

d 60 let je dopolnil slovenski general in pesnik g. Rudolf Maister.

ODVETNIK

DR. ALBIN ŠMAJD

je odprl odvetniško pisarno v Radovljici, Predmesto 71.

d Znan ljubljanski podjetnik inž. Dedek se je po šestmesečni neprostoVOLjni odsotnosti vrnil iz italijanske internacije. Italijani so ga obdolžili špijonaže, seveda brez povoda.

d Poročila o tisku v območju ljubljanskega okrožnega sodišča je izdalo državno tožilstvo. Mesečnikov izhaja 102, tednikov 30; v Ljubljani so lani izhajali trije dnevnik. Po novem letu sta bila prijavljena še dva tednika.

d Slomškova družba zboruje v unionski beli dvorani v Ljubljani v sredo po veliki noči, to je 4. aprila. Ob 9 bo sv. maša v frančiškanski cerkvi.

d Občinsko blagajništvo. (Iz okrožnice banske uprave.) Občinsko blagajnika določa občinski odbor iz svoje srede. Po novem zakonu o občinah je izvršilni organ občine občinska uprava. V vseh občinah dravske banovine morajo najkasneje z novim letom (1. IV. 1934) prevzeti posle občinskih blagajnikov praviloma člani občinske uprave, ki jih za to določi občinski odbor, razen v občinah, kjer opravljajo občinske blagajniške posle za to nastavljeni občinski uradniki. Izjeme v tem

pogledu dovoljuje na utemeljen in obrazložen predlog okrajnega načelstva banska uprava. Nikdar pa ne sme biti občinski blagajnik predsednik občine sam, ker je on nakazovalec in ker je dolžan enkrat mesečno pregledati poslovanje občinskega blagajnika in ugotoviti stanje občinske blagajne. Član občinske uprave, ki bo določen za občinskega blagajnika, je dolžan v prvi vrsti sprejemati, izdajati in hraniti občinski denar po predhodnem pismenem nalogu predsednika občine, dočim je za pravilno knjigovodstvo in pravočasno sestavo ter predložitev občinskih zaključnih računov odgovoren občinski delovodja.

d Pozor! Po vaseh med Vel. Laščami in Grosupljem hodi zadnji čas neki možki, češ, da nabira za cerkev sv. Roka pri Laščah, ponekod pa govori, da za dobropolislo cerkev. Mož nima nikakega pooblastila in je od lahkovernih ljudi izvabil že precej dinarjev. Kdor naleti nanj, naj ga naznani prvi orožniški postaji.

d Gledališki dinar bodo pobirali od vsake kinematografske vstopnice v mestih, v katerih so narodna gledališča. Denar bo za podporo narodnim gledališčem, ki imajo danes velike primanjkljaje.

Gospodinjki tečaj

(St. Vid nad Ljubljano.)

Tromesečni gosp. tečaj za dekleta iz župnije St. Vida se je končal 15. marca. Udeleženk tečaja je bilo 27. Šolski pouk je trajal vsak dan (razen nedelje in praznikov) od 8 zjutraj do 5 popoldne. Popoldne so bila dekleta v kuhinji, popoldne so pa imela predavanja ali pa šivanje s prikrojevanjem. Tečaj se je vršil na Dr. Krekovi gospodinjki šoli pod vodstvom izprašanih učiteljic.

VINA

za vse prilike naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani

d Nad 3000 mariborskih katoličanov je na zborovanju na Jožefovo izjavilo vdanost papežu Piju XI. Podobna zelo dobro uspeša slovesnost je bila tudi v Celju.

d Prireditel v ljubljanskem Unionu in kar so še nabrali pri ljudeh, je vrglo za brezposelnost 120.000 Din.

Zahtevajte Gaglova vrtna semena!

d 78. rojstni dan je praznoval te dni naš dolgoletni naročnik, bivši župan, posestnik Franc Jeme. Na mnoga leta!

d To se školi! V Planici na Gorenjskem so v nedeljo skakali s smučkami na skakalnici SK Ilirije. Tekme so se udeležili poleg Jugoslovancev tudi drugi inozemci, zlasti Norvežani in Avstrijci. Zmaguje odnesel Norvežan Birger Ruud, ki je skočil 92 metrov. To je najdaljši skok, kar jih je bilo kdajkoli na svetu narejenih pred komisijo. Tudi Slovenci so se izkazali, zakaj Bohinjec Albin Novšak je kar 66 metrov daleč frčal po zraku.

d Gornjeradgonski grad je kupila ljubljanska banska uprava za 300.000 Din.

d Ker ni plačala trošarine na špirit je bila kaznovana belgrajska tvrdka Schmitzer z 250.000 Din. Ves najdeni špirit pa je bil zaplenjen.

d Zborovanje Glavne zadrugne zveze se je vršilo te dni v Belgradu. Poleg drugih je govoril tudi ravnatelj slovenske Zadrugne zveze dr. Basaj, ki je poudarjal veliko prosvetno in socialno nalogo, ki jo vrši naše zadrugništvo. Zadrugništvo je največji državotvorni činitelj v državi, ker zbira okoli sebe najbolj prosvetljene in najbolj poštene kmete. Zadrugari so dr. Basaju navdušeno pritrdjevali in klicali: Živeli Slovenci!

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef« vodo v premnogi slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo.

d Okrog sto mladih brezposelnih ima delo na cesti Trbovlje—Savinjska dolina.

d 20 let teže ječe je dobil 26letni čevljarji pomočnik Ivan Košnik. Sodišče se je postavilo na stališče, da je on tisti, ki je svoj čas zadušil 72 letno posestnico Ivano Rakelovo v Tunjiški Mrliki.

d Voljeni senatorji in poslanci po zakonu ne morejo biti župani občin. Pač pa še vedno lahko ostanejo predsedniki občin od kralja imenovani senatorji. Tako je odločil verifikacijski odbor narodne skupščine.

d Jugoslovanska akademsko društvo »Triglavi« v Ljubljani je oblast razpustila.

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan.

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: »Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi, kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevešče oko videti brez vsake zveze z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh bolezni in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, ravno tako kot imajo nasprotni pojavi, kakor hujšanje, debeljenje skoro vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, ki pa je življenjska. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in čenejo zdravo kri po telesu.

d 10.000 Din za najbolj prizadete poplavljenec v logaškem okraju je dovolila banska uprava.

d Davek na služinčad se plačuje s posebnimi davčnimi kartami, ki se dobe na davkarjih in pri prodajalcih monopolističnih predmetov. Taka karta stane 52 Din (50 Din za davek in 2 Din za izdelavo karte). Karta se glasi na ime delodajalca in velja za eno osebo. Kdor ima več služinčadi, si mora nabaviti toliko kart, kolikor ima oseb zaposlenih. Kogar bodo zalotili brez karte, bo plačal kot globo petkratni davčni znesek.

d Vlomi se množe na deželi. Ljudje, pazite na svojo lastnino!

d Kralj Alkohol se dviga. V letu 1933 so popili v Ljubljani 9223 litrov sadnega mošta. Pitje sadjence zelo nazaduje, zakaj leta 1913 so ga popili v Ljubljani še 19.257 litrov. Malinovec in drugih brezalkoholnih sokov je šlo v promet lani 16.738 litrov, leta 1913 pa 54.397 litrov. Zato pa odjem alkoholnih pijač nič ne pada, temveč le še narašča.

d Bolnišnica v Ptujju je v prošlem letu sprejela 1517 bolnikov, od katerih je 935 ozdravilo, 467 se izboljšalo, 61 pa umrlo.

d Jugoslovanska narodna stranka je imenovala kot svojega glavnega organizatorja v Primorski banovini bivšega bana dr. Tartaglijo.

d 1792 porodov je bilo v letu 1933 v ljubljanski ženski bolnišnici.

d V konkursu »Vzajemne pomoči« je bilo prijavljenih nad 3500 terjatev za znesek Din 27.700.000. Sodišče pa je priznalo le terjatve v višini 914.970 Din. Niso bile priznane niti vse terjatve nameščencev v višini 542.000 Din, niti zapadle posmrtnine in vpsnine. Državno tožilstvo že sestavlja obtožbo proti krivcem propada »Vzajemne pomoči«.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvavih navlih, glavobolu, splošni slabosti vze nitke zjutraj na tešče kozarec »Franz-Josef« grenčice.

NESREČE

d 80 poslopjij je zgorelo v Janji v Bosni. Trideset družin nima strehe.

d Zgorelo je gospodarsko poslopje Jožeta Paumana v Račah pri Mariboru.

d 90.000 telesno zaostalih otrok so našli v Jugoslaviji. Poleg gluhomemih in duševno zaostalih je še 20.000 pohabljenec.

d Trem posestnikom je zgorelo sedem gospodarskih poslopjij. Prizadeti so: posestnika

Trček in Medved v Šikolah in posestnik Kirbiš v Stražgonjcih na Dravskem polju.

d Ena levo, druga desno nogo. Učiteljici gospa Anica Kodeljeva in gdca Marica Preskarjeva sta se vračali s Teharjev proti Celju. Mimo je privozil voz g. Gorenjaka, mesarskega mojstra in gostilničarja v Celju, na katerem se je nahajal velik zaboj. Obe sta sedli na voz, ko pa je voznik pogljal konja, sta padli obe na cesto, zaboj pa na nju. Gospa Kodeljeva si je pri tem zlomila levo, gdca Preskarjeva pa desno nogo.

d Zrtev požara. Teranovim v Smartnem pri Cerkljah je pogorela hiša, domači pa so se z največjo težavo rešili iz ognjenih objemov. Pri tem sta dobila 70 letna babica Marija Teranova in triletni vnuk Ivan hude opekline po vsem telesu ter sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico. V bolnišnici so sicer zdravniki nudili pomoč obema opečenecema, toda niso mogli rešiti malega Ivana, ki je umrl. Tudi stanje babice Marije je nevarno.

— Pri poopnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz-Josef« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

d V rudniku ga je raztrgalo. Na jami Frančiški pri Prevaljah delajo delavci »šoh« v globino ter iščejo premog. Sedaj namreč na Lešah ni premoga; »šoh« pa je že sedaj globok okrog 80 metrov. In tako je šel tudi pokojni Krebl s tovariši na delo v nedeljo popoldne. Ker je rov zelo ozek, morejo delati samo štirje delavci na 3 ur, dva kopljeta spodaj, druga dva pa vozita vozičke ven na plano. Kjer je trda skala, pa streljajo z dinamitom, da gre delo hitreje od rok. In Krebl je zvečer šel, da si napolni dinamitne patrone, iz »šoh« tac na glavni rov, kjer imajo zalogo raznih

Proti kašlju

KRESIVAL

BAYER

Vzeto Vam bo vse veselje potovanja, če na istem trpite vsled kašlja. Kašelj in bronhijalni katar lahko in hitro zdravite z uporabo KRESIVALA.

KRESIVAL bistveno cenejši. Sedaj samo Din 32,- po steklenici.

V. u. »KRESIVAL« d. Zagreb, Glinice 12. Oglasi se vsakega petka 5 ur 30 min od 17. do 19. ure.

eksplozivnih snovi. Kako je prišlo do nesreče, nihče ne ve, ker je njegovega tovariša pri eksploziji vrglo 20 m proč. Pokojnega Stefana Knebla je dobesečno raztrgalo: roke, noge in glava — vse je bilo odtrgano od telesa, prsno ogrodje tudi iztrgano, da ga sploh ni bilo mogoče spoznati.

NOVI GROBOVI

d Tudi ti boš vstal... V Velikih Laščah je umrl posestnik Franc Ivanc. — V Grobelnem je preminul gostilničar in trgovec Franc Vuga. — V Cirkovih na Dravskem polju je odšla v večnost 74 letna Antonija Korže. — V Mokronogu je zapustila solzno dolino Marija Pedvasnikova, vdova po žel. revidentu. — V Dravogradu je zapel mrtvaški zvon Antonu Jehartu, očetu mariborskega bogoslovne profesorja dr. Jeharia. — V Zagrebu je umrl za posledicami operacije jeseniški vrtnar Jože Brečko. — V Ljubljani so umrli: 80 letni Matej Stucin, mati zdravnika Marija Janežič, vrtnar Janez Kobilica, železniški postajevodja v p. Anton Jernejčič, tesarski mojster Ivan Trampuž, mestni računski ravnatelj v p. Fr. Trdina, kuharica Jožefa Hočevar, Jerica Gogala roj. Svoljšak, Deva Kralj-Volavšek, Marija Maver in Mira Costaperaria roj. Dev. — Naj počivajo v Miru!

RAZNO

d V Zavod sv. Terezike v Ponikvah, p. Videm-Dobrepolje, se sprejemajo v oskrbo onemogle ali stare ženske osebe, stare kuharice, upokojenke, običinske reve itd., po Din 10.— dnevno. Je na razpolago nekaj sobic z eno posteljo in hrano II. razreda po Din 20.— dnevno. Zavod ima hišnega duhovnika, leči v jako lepem, mirnem kraju sredi smrekovih gozdov ob potoku Rašica. Vodi jo ga namiljene sestre sv. Križa. Ima ugodno železniško zvezo Ljubljana-Dobrepolje. ali

avtobusno zvezo Ljubljana-Rašica. Pisma je nasloviti na: Zavod sv. Terezike v Ponikvah, p. Videm-Dobrepolje.

d Danes ali jutri vam pride prav to-le obvestilo: Kdor išče vajenca za trgovino ali obrt, kdor bi sprejel iz usmiljenja kakega siromašnega otroka v začasno oskrbo ali za svojega, kdor išče pastirja ali pestunjo, ali nudi kakršnokoli nameščenje za moške ali ženske, za daljšo ali krajšo dobo, kakor tudi vsakdo, ki si v svoji težavi sam ne more ali ne zna pomagati in vsakdo, ki je pripravljen ob prostem času delovati za »božji lone« (po navodilih društva) bodisi v mestu ali na deželi, v korist trpečega bližnjega, naj sporoči po dopisnici svoj naslov na: Dobrodelno društvo »Varstvo« v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.

d Pasijonsko igro INRI vprizore tudi letos v Narodnem gledališču v Ljubljani, z g. Edvardom Gregorinom v vlogi Jezusa. Pri predstavi sodeluje ves dramski personal, pomnožen s številnim zborom. Dramo režira g. prof. Sest. Popoldanske predstave bodo (začetek ob 3. uri in konec ob pol 6. uri): na Vel. petek, Vel. nedeljo, Vel. ponedeljek in na Belo nedeljo. Uprava gledališča je znižala vstopnino. Sedeži v parterju 20, 18, 16, 14, 12 Din; sedeži na balkonu 12, 10 Din; sedeži na galeriji 8, 6 Din; lože za štiri osebe 60, 50, 40 Din. Za posetnike z dežele, ki pridejo v skupinah (najmanj 5 oseb) in za posameznike, ki se izkažejo z žigom domačega župnišča, velja 25% popusta od navedenih cen. Vstopnice se lahko naroče tudi pisмено pri: Upravi Narodnega gledališča v Ljubljani.

k Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogi in 98 slikami med besedilom. Priredil M. Humeč, Ljubljana. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena za vezan izvod 80 Din. Knjiga navaja praktične nasvete za uspešno in dobičkanosno sadjerejo, ki so namenjeni tako preprostem kakor izkušenemu

Maryse Hilsz, znana francoska letalka, ki je iz Pariza odletela na Japonsko, se že vrača iz Tokia domov.

sadjarju. Na 400 straneh seznanja sadjarja s sadnim izborom in najprimernejšimi vrstami, ki pridejo za naše kraje v pošte, poglavje o požatnjevanju in vzgoji sadnega naraščaja, pritrčno in špalirno sadno drevje, kako pravilno obrezujemo in kedar, kako sadimo in gojimo drevje, kako skrbimo za stare in nova sadovnjake, gojenje, zemlje, zajedave, boleznj itd., so opisane tako poljudno, da jih bo razumel vsak. Zato je prav, da ima to knjigo vsak gospodar sadnega drevja, ki si želi veliko dobička iz svojega sadovnjaka.

c Duhovne vaje za dekleta. Če niste utegnile v postu, lahko za Belo nedeljo pridete k duhovnim vajam. Pričele se bodo v soboto 7. in končale v sredo 11. aprila. Naj s praznikom Gospodovega vstajenja pride vstajenje tudi v vaše duše. Priglasite se na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

V gostilni: »Oprostite, prosim, ali boste častopis, na katerem sedite?«

Ljudje,
ki
ne poznajo
krize

Zgoraj od leve proti desni: Petrolejski kralj Rockefeller; njegov sin Jonny, ki ima prav tako okoli več sto milijonov dolarjev premoženja; maharadža iz Barode, najbogatejši knez v Indiji, njegov zaklad je vreden milijone in milijone; avtomobilski kralj Ford, čigar premoženje je gospodarska kriza precej zmanjšala; Vasil Zaharov, po rojstvu Grk, lastnik angleške industrije za oboroževanje, najbogatejši mož v Evropi; Ethel Ford, ki je kljub krizi, ki je zadela njegovega očeta, eden prvih milijonarjev v Ameriki. Spodaj od leve proti desni: John Pierpont Morgan, znani ameriški bankir; baron Mitsui, lastnik ogromne japonske trgovske družbe; Andrew Mellon, nekdanji finančni minister v Združenih državah, lastnik silnega števila delnic, ki je bil obdolžen, da je hotel davčno mu uradu prikriti svoje premoženje; bivši cesar Viljem II., ki je tudi po prevratu ostal silno bogat; bolivijski kralj einka don Palatino, ki je bil diplomat, ter Thomas Lamont, solastnik Morganove bančne skupine.

Najpogubnejša internacionala

»Glasnik beogradske nadbiskupije« priobčuje pod zgorajim naslovom uvodnik sledeče vsebine:

Te dni je padla beseda, da je za našo državo od vseh internacional najpogubnejša črna internacionala. Zato je prav, da si razne internacionale ogledamo pobliže:

Najbolj so znane rdeče internacionale, to so razne socialistične in boljševistične in boljševičko-komunistične internacionale. One oznanjajo rdečo diktaturo, diktaturo proletarijata, borbo marksistov proti vsem ostalim stanovom. Rdeče internacionale temelje na brezbožni ureditvi človeške družbe, so odločno proti veri, proti narodnosti, proti zasebni lastnini in rušijo brezopzorno vse temelje zdravega ljudskega življenja. Zgled: Rusija.

Poleg rdeče je najbolj poznana in gotovo tudi zelo važna rumena, zlata internacionala. To je kapitalistična internacionala, ki nima zmisla za pravico, usmiljenje, človekoljubje. Ležena je kakor kovinsko zlato, ki ji je največja vrednost. Božanstvo, pred katerim kapitalist opraviča svoje vsakdanje »molitve«, je zlato tele. Nobene stvari ni tako sveče, da bi je kapitalizem ne pogazil, če mu to koristi. Kapitalizem ne pozna ne narodnih, ne državnih, ne plemenskih mej in dela kompromise z vsako državno obliko.

Poznamo tudi zeleno internacionalo, ki ji je geslo, brez ozira na Boga združiti kmete vseh narodov, da bi tako došli v posameznih državah do večjega vpliva.

Tudi framasoni imajo svojo internacionalo. Je brez imena, lahko bi jo pa imenovali poluhijeno internacionalo. Boji se svetlobe. Skriva se. Razpenja svoje mreže po vsem svetu. Framasoni imajo svoja posebna, tajna znamenja, da se med seboj spoznajo. Medna-

rodno so framasoni zelo dobro organizirani, vendar se znajo v posameznih državah prilagoditi razmeram, v katerih žive. Običajno so to kapitalisti, vendar se v dosego svojih framasonskih ciljev po potrebi postavijo tudi kapitalistom po robu. Ponašajo se s človekoljubjem, a imajo na duši nešteto nečloveških dejanj. Povsod pa se bore proti veri, čeprav včasih zelo zvito in prikrito. Kot sredstvo jim služita laž in omama. Framasoni si prizadevajo, da si pribore po svojih ljudeh vpliv na časopise, denarne zavode, politiko in državno upravo.

Opisali smo na kratko najvažnejše internacionale. Razvidno je, katere so nevarne in katera med njimi je najnevarnejša.

Pa še o eni internacionali je neredko beseda v protiverskem taboru: o črni internacionali. Ako so pod tem nazivom mišljeni predstavniki katoliške Cerkve, potem trdimo mirnega srca, da ta internacionala v nobenem primeru ni nevarna, ampak človeštvu in državam nad vse koristna. Črna internacionala je temelj Evangelij in to, kar veže katoličane ene države z drugo, je Kristusov nauk. Ta nauk nam veva ljubiti Boga in bližnjega, pa tudi svoj narod. Črna internacionala prepoveduje laž, tatvino, prevaro, nasilje, mržnjo. Za vsak narod je Kristusov nauk neprecenljive vrednosti. Največjega pomena pa je

Zahvala

Za takojšnje izplačilo cele zavarovane vsa po smrti soproga — se zavarovanju »KARITAS« najtepleje zahvaljujem.

Maribor, dne 18. marca 1934.

SCHUGMAN BARBARA, I. r.

tudi za vse človeštvo, saj ga uči, da mora med narodi zavladati mir, sloga in bratstvo.

Zato je več kot gotovo: kdor govori o »najbolj opasni črni internacionali«, je med poborniki ene izmed ostalih treh: rdeče, rumene-kapitalistične ali pa potuhnjene framasonske. Te internacionale so napram »črni internacionali« kakor laž proti resnici, kakor mrak proti svetlobi, kakor noč proti dnevu. »Črna internacionala« jim meša račune, zato boj proti njej.

Kjer so prišli rdeči internacionalci na oblast, so uničili pridobitve kulture. Oni zažigajo, rušijo, ubijajo in so uničevali svobode in pravice.

Rumeni-kapitalistični internacionalci so krivi današnje revščine in nezadovoljstva. S svojo grabežljivostjo so povzročili in povzročajo upore, štrajke, prelivanje krvi in so strašna šiba božja za vse človeštvo.

Potuhnjena framasonska internacionala je pripravila v strašno nesrečo že mnoge narode in države. Framasoni rušijo v zmislu svojega programa prestole in oltarje in so človeški družbi bolj nevarni od rdečih internacionalcev, ki vsaj odkrito povedo, kaj hočejo.

Z vpitjem na »črno internacionalo« zakrivajo izvestni ljudje svoje z meglo obdano framasonsko rovarjenje. Vendar se je framasonstvo prav v zadnjem času pred svetom zelo razgalilo in je prezirano od vseh poštenih ljudi. Zato ni čudno, da so že mnoge vlade narodne obnove v svojih državah razgale framasonska društva in prepovedale vsako framasonsko delovanje.

Tušarjev Janez je počasi taval po gozdu v temni noči in le kadar se je zabliškalo, je napravil par korakov, oziroma skokov, nato pa spet čakal. Ko je bliskanje ponehvalo, tembolj pa grmel, je milo vzkliknil: »O, preljubi sveti Peter, če ti je vseno, pa naj bo, naj bo malo več svetlobe, pa manj ropota.«

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

Zenska se je enkrat premaknila, vendar je gledala v nasprotni smeri in šele ko je bil konaj deset korakov od nje, in ga je deloma zakrivalo visoko drevo, se je ozrla naravnost proti njemu. Vedel je, da ga je ona videla, toda on bi se ne mogel premakniti z mesta, tudi ako bi mu šlo za življenje; kajti ona ženska je bila Beatrika. Kljub dolgi ločitvi, ki je trajala že dve leti, kljub temu da je sedaj odrasla svoji dekliški dobi, je vedel, da se ne moti; njene temne oči so zle naravnost v njegove ter mu oznanjale, da ga je tudi ona spoznala. V njih ni bilo videti strahu, in ona ni kazala presenečenja, pač pa se je na njenem žalostnem obrazu prikazal ljubeč nasme. Bil je tako vesel, da jo je videl, da skoraj ni mislil na njene poglede. Ona ni bila lepa v navadnem pomenu besede in ne ozi- raje se na izraz njenega obraza bi bilo v pri- meri s kraljico Eleanor in njenimi tri sto dvornicami težko reči, da je zala. Celó je bilo bolj okroglo in polno kot klasično, in goste temne očesne vešice so bile nekam preproste in nepravilne, nekoliko navzgor obrnjene, ko so se bližale druga drugi; ta posebnost je da- jala očem samim nekak slovesen izraz. Maj- hni in ne bogve kako popolni nos je bil pri nosnicah nekoliko nategnjen, in široke, so- merne ustnice so bile bolj pripravne za smeh kot za ločitev od smeha. Majhna in lepo obli-

kovana ušesa so zakrivali temnorjavi lasje, ki so bili v otroških letih skoraj črni, in se v širokih valovih valili preko ramen, prav na oni način kakor pri kraljici. Ko je Gilbert zrl vanjo in nepremično stal na mestu, je deklica vstala; in tedaj je videl, da je bila manjša, kot se je nadejal, in nežne rasti. Z eno roko bi jo lahko dvignil od tal, z dvema bi jo lahko držal v zraku kakor otroka. To ni bila Beatrika, kakor se je je on sponinjal, dasi jo je pri tej priči spoznal; to ni bila ona svečana, temnooka deklica, o kateri je včasih sanjal; bila je bitje polna življenja in misli, živahna, občutljiva, morda muhava, in očarljiva z ne- kim posebnim njej lastnim čarom.

Prestrašena, ker je stal tako nepremično in molčal, ga je poklicala po imenu.

»Gilbert! Kaj pa je?«

Skomizgnil je s širokimi ramami, kakor da bi se bil prebudil iz sanj, in nasmeš nje- nega obraza je odseval na njegovem.

Njen glas se ni bil izpremenil in prvi zvoki so vzbudili davne in vesele spomine njego- vih otroških let; glas in vonj segata namreč lahko preko dolga četa in puščave ločitve, ka- dar je pogled slaboten in vse občutje neob- čutljivo.

Gilbert je razprostri roki in stopil naprej; ko je dospel do Beatrike, jih je ona prijela in držala v svojih. Rahle solze so se ji prikazale v očeh, ki so bile vesele kot cvetlice, kadar pade rosa, in v njenih čistih, bledeh licih se je svetila barva kakor zora.

Gilbertov obraz je bil miren in njego-

vonu sreč se ni nikamor mudilo, dasi je bil tako vzradoščen. Pritegnil jo je k sebi, kakor je bil že večkrat storil; in v njegovih rokah je bila videti lahka in majhna. Ko pa jo je hotel poljubiti, kot nekdanje čase, se je za- sukala kakor lpk, ki je vpognjen, a ne napel, in se zopet hitro vzravnila. Nekaj ga je izne- nada zbudilo v njem in se je trudil, da bi jo poljubil; ko pa je spoznal, da jo s tem bržčas užali, jo je izpustil in se nekam čudno na- smejal. Rahla rdečica njenih lic je postala temnordeča, zdajci pa ji je izginila z lica in obrnila je obraz v stran.

»Kako je to, da te do danes nisem nikjer videl?« je Gilbert nežno vprašal. »Ali si bila pri kraljici v Vézelayu? Ali si bila na vsej poti pri njej?«

»Da.«

»Ali pa nisi vedela, da sem tudi jaz pri vojski?«

»Sem; ampak nisem ti mogla poslati no- benega sporočila. Ona mi ni pustila.« Dekle se je nenadoma plašno oziralo. »Ako te ona najde tukaj, bo slabo za te,« je pristavila in ga hotela odpraviti.

On pa ji je pokazal, da noče iti odtod.

»Kraljica mi je vedno zelo naklonjena,« je rekel. »Ne bojim se je.«

Beatrika se ni hotela obrniti proti njemu in je molčala. Gilbert ni bil boječ, vendar mu besede niso hotele na ustnice; kot možak jo je skušal iznova pritegniti k sebi. Ona pa je nekam nepotrpežljivo odrinila njegovo ro- ko in zmajala z glavo, tako da je zopet za-

St. Kiederczynski:

Leseno srcece

Velikonočna zgodbička.

I.

Janeza so ljubila vsa vaška dekleta. Menda prav zaradi tega, ker se on za nobeno ni zmenil.

Ej, to ti je bil fant Kamnarjev Janez! Lep ko naslikan. V vsej fari ni bilo takega. Bil je vitek kot bor! In oči, oči, globoke, brez dna... Dekle, ki se je zagledalo v njegove oči, je bilo kakor brez glave... Vidite, takšen je bil Janez.

Poleg tega pa je znal Janez iz lesa napraviti toliko prelepih stvari, ki jih je še lepše pobarval. In ko je zvečer, ko je po nebu plaval blede mesec, sedel na klopico pred hišo in zavrtil na svojo piščalko, se je razlegalo po mirni dolini kot bi pelo petdeset slavčkov... Vsaj dekleta so tako govorile...

Fantje pa Janeza niso trpeli med seboj. Rogali so se mu in se norčevali iz njega, češ, da mu manjka eno kolesce v glavi... To so govorili kajpada iz gole ljubosumnosti, ker so vsa dekleta za njim norela...

II.

Ko je Janez zaigral v mesečni poletni noči, se je nemalokdaj zgodilo, da nobena deklica ni mogla zaspati... Zdaj je prišla Orebarjeva Anica, zdaj Podbregarjeva Francka ali katera druga in šepnila Janezu:

»Oh, ljubi Janez, kako lepo igraš...«

»Ali je res, da si nevarno zaljubljen...?«

»Seveda!« je smejé se odvrnil Janez in igral dalje.

»V katero pa? Katero si si izbral?«

Na to vprašanje je navadno nehal svirati in zagonečno odgovoril: »Noč!« Drugič je re-

kel: »Zarj!« Tretjič zopet: »Temo!« In tako naprej... Nato pa je pobegnil v hišo in pustil dekle samo v mraku, ne da bi vedela, kaj Janez misli.

III.

Ej, Kamnarjev Janez je bil prebrisan!

Nekoč — bilo je ravno pred Veliko nočjo — so dekleta sklenile, da stvar razjasnijo in izvedo resnico... Čas je že, da se izve, na katero Janez misli. Združile so se in se zme-nile, da skupaj stopijo k Janezu in ga po-prašajo. Cakaj, zdaj se jim ne bo mogel iz-muzniti! Zdaj bo moral povedati, kam ga vleče srce!...

Našle so ga doma, ko je ravno barval kot sneg bele pirbe, ki jih je znal poslikati bolj kot nihče drugi.

»Janez, ljubi Janez!« so začele vse v en glas, ena pa je nadaljevala: »Povej nam vendar že, katero imaš rad! Ampak, če ne poči po resnici, ti vržemo v ogenj najlepšo piščalko. Boš videl, da ti jo bomo, saj vemo, kaj jo imaš spravljeno!...«

S takšnimi in podobnimi grožnjami so si lile v Janeza in mu niso dale miru, dokler ni odgovoril:

»Dobro, naj vam bo! Poslušajte torej: Na Veliko noč po deseti maši pridite vse, kolikor vas je, k vodnjaku sredi vasi, pri oni lipi... Prinesel vam bom košarico lepo pisanih piščalov... V enem izmed teh piščalov bo skrito lepo leseno srcece... Sam sem bil iz lipovine izrezljal kolikor sem mogel lepo... In oni, katera bo našla to srcece, bom poklonil svojo

čutil neko bolešno toploto v svoji krvi. Tedaj se je spomnil, kako je isto občutil v Vézelayu v tisti noči, ko mu je kraljica stisnila roko, in še enkrat poprej, ko ga je poljubila na igrišču za tenis; in postal je sam nase nejevoljen.

»Pojdi,« je rekla, »sediva in se razgovarjajva. Dve leti se že nisva videla.«

Vodila ga je nazaj, odkoder je bil prišel, in ko sta dospela do mahovite trate, je ona sedla in zrla pod drevjem na sinje morje. Gilbert je nekoliko trenutkov obstal na mestu, kakor bi se pomišljal; nato pa je tudi sedel, ampak ne blizu nje, kakor je to storil v mlajših letih.

»Res,« je rekel zamišljeno, »dve leti sta med nama. Premostiti jih morava.«

»Med tem pa, kar sva bila in kar sva sedaj, je vse nekaj več nego čas,« je odgovorila ona in zrla v daljavo.

»Res je.«

Umolknil je ter se spomnil na svojo mater; vedel je, da je tudi Beatrika nanjo mislila in na svojega očeta. Ni mu prišlo na misel, da bi mogla Beatrika oni zakon prav tako bridko občutiti kot on, da bi bila mogla z njo prav toliko izgubiti kakor on.

»Povej mi, zakaj si zapustila Angleško,« je dejal naposled.

»In ti? Zakaj si ti zapustil svoj dom?« Obrnila se je k njemu in na njenem obrazu je bil videti rahel, njej lasten nasmeh.

»Nimam nobenega doma več,« je odgovoril resnobno

10'

»Mar ga imam jaz? Kako sem mogla živeti pri njih? Ne — kako bi mogla živeti pri njih, in tudi, ako bi bila prijazna?«

»Ali sta bila neprijazna do tebe?«

Gilbert je naenkrat prebledel, ko se je ozrl na njo, in njegove besede so se glasile počasi in razločno, kakor prve kapljice dežja pred nevihto.

»Izpočetka ne. Po poroki sta prišla na naš grad, kjer sem bila popolnoma sama, in moj oče mi je povedal, da moram gospo Godo imenovati svojo mater. Poljubila me je, kakor da bi me ljubila zaradi njega.«

Gilbert se je nekoliko zganil, stisnil zobe, sklenil roki preko enega kolena ter čakal, da izve še več. Beatrika je razumela njegov pogled in je vedela, da ga je nehote užalila. In mehko je položila svojo roko na njegovo.

»Odpusti mi,« je rekla. »Ne bi bila smela govoriti o tej stvari.«

»Ni zlo,« je rekel nejevoljno, »nadaljuj! Jaz ne čutim ničesar, v tem oziru ne morem nič več občutiti. Izpočetka sta bila do tebe prijazna, si rekla.«

»Bila sta,« je nadaljevala in ga pogledala postrani. »Bila sta prijazna, kadar sta se spomnila, da morata biti; pogostoma pa sta pozabila na to. Potem pa, ko sem izvedela, kako je pridobila tvojo dedščino mojemu očetu in kako te je pustila, da si zapusti Angleško ter šel po svetu, mi je bilo težko, da bi jo spoštovala. Zадnje leto pa mi je naenkrat prišlo na misel, da sem odrasla ženska, in nisem mogla tega prenašati, saj sem videla, da me

je sovražila. Ko pa se jima je rodil sin, se je še moj oče obrnil zoper mene ter mi začel groziti, da me pošlje v samostan. Tako sem nekega dne, ko je oče odjezdil v Stoke in je gospa Goda spala v svoji sobi, pobegnila. Nek hlapec in moja strežnica sta mi pri tem pomagala in sta šla z menoj, saj bi ju dal oče obesiti, ako bi bila ostala doma. Podala sem se h kraljici Maud v Oxford, in tja je kmalu dospelo pismo od francoske kraljice, v katerem jo je prosila, da naj me pošlje na francoski dvor, ako bi mi prišlo. Kar se tiče vzroka kraljičine želje, bi lahko nekaj uganila. Ampak vsega ne.«

Umolknila je in Gilbert je nekoliko časa molče sedel poleg nje, vendar ne tako, kakor da bi ne imel ničesar povedati. Vse je celo kazalo, da se premaguje, da ne bi preveč rekel.

»Torej si bila v Vézelayu,« je končno rekel; »toda povsod sem iskal tvojega obraza in te nikjer nisem mogel videti.«

»Kako veš to?« je vprašala Beatrika.

»Kraljica mi je pisala,« je odgovoril; »zavoljo tega sem se vrnil iz Rima.«

»Sedaj razumem,« je mlado deklo reklo mirno.

»Kaj pa je tisto, kar razumeš?«

»Sedaj razumem, zakaj me je ovirala, da te nisem mogla videti, ko si bil skoraj leto dni tako blizu mene.«

Udušila je majhen vzdihljaj in zopet pogledala na morje

ljubezen... Vse moje življenje bo njeno, za njo bom delal in trpel do zadnje srage; toda vedite, da nihče v vsej naši vasi ne zna tako ljubiti kakor jaz!...«

Dekleta so se začele razhajati. Vesele so bile njegove obljube, a zopet so bile ljubomurne druga na drugo. Takšnega odgovora pač niso pričakovale!

»Presneto, kot da je res malo 'udarjen!' je nevoljno pripomnila Oreharjeva Anica.

»Ampak čudno je res govoril!« je zmajevala z glavo Hišna Marica.

»Toda kaj hočem, ko vsako noč sanjam o njegovih očeh!« se je slišalo iz gruč.

»Jaz tudi!«

»Jaz prav tako!«

IV.

Prišla je Velika noč. Zemlja je kipela v pomladnem brstenju, ptiči so žvrgoleli, rumeni metulji so že letali s tulipana na tulipan. Bilo je lepo kakor more biti edino na preradostno Veliko noč...

Dekleta so komaj strpela med mašo v cerkvi. Venomer so jim uhajale misli k vodnjaku pod lipo. Kaj bo? Katera bo našla lipo-vo srčece? Kako bo?...

Po maši so odbrzele k vodnjaku. Janez je prišel, kakor je bil obljubil, in prinesel polno košarico pirhov. Oj, kako krasno so bili pobarvani! Človek ni vedel, katerega bi si izbral! Težko se je bilo odločiti, ker je bil eden lepši od drugega: na prvem so bile naslikane marjetice, na drugem vrtnice, na tretjem vijolice in tako dalje in tako dalje... Same krasne cvetlice, da se je zdelo kot bi bil vsak pirh zavrt v sveže cvetje, ki se je pravkar razvilo iz popja.

»Izberite!« jim ponudi Janez košarico.

S tresotimi se rokami so segla dekleta v košarico in začela izbirati. Vsaka je takoj, ko je vzela pirh, zdrobila lupino in radovedno pogledala če ni morda dobila srčeca...

»Rad bi vse to vedel,« je odgovoril Gilbert in se kratko nasmehnil.

Beatrika se je tudi nasmehnila, toda drugače.

»Kako dolgočasen si!« je vzkliknila. Gilbert jo je naglo pogledal, kajti noben moški nima rad, da mu ženska poreče, da je dolgočasen, naj si bo stara ali mlada.

»Res sem? Meni se pa zdi, da ne poveš vse stvari popolnoma natančno.«

Beatrika očividno ni bila prepričana, da je resno mislil, kajti gledala ga je dolgo in resno.

»Tako dolgo se nisva videla,« je rekla, »da te skoraj ne poznam več.«

Nagnila je glavo nekoliko nazaj in z napol zaprtimi trepalnicami motrila njegov obraz; okoli njenih ustnic je igral nasmehljaj, ki je izginjal in se zopet prikazoval.

»Povrh vsega,« je pristavila, »ko se je naposled ozrla v stran, ni mogoče, da bi bil ti tako preprost, kakor si videti.«

»Z besedo preprost, hočeš reči, neumen ali pa odkritosrčen, je-li?«

»Niti eno, niti drugo,« je odgovorila, ne da bi ga pogledala, »jaz mislim, nedolžen.«

»Ej!«

Gilbert je vzkliknil to besedico z glasom, ki je bolj izražal zmedenost nego presenečenje. Niti najmanj ni razumel, kaj je ona imela v mislih. Ko je spoznal, da mu noče pojasniti, in se je neprijetno počutil, je bilo popolnoma naravno, da jo je moral podregati vse drugeče

Samo Sinrekarjeva Lojzka se ni mogla odločiti, da bi razbila čudovito lepo pobarvano lupino. Vsa očarana je gledala prekrasno slikarico...

Vse druge so že pregledale svoje pirhe, pa nobena ni našla zaželenega srčeca...

»Kaj pa ti, Lojzka? Zakaj ne odpreš pir-

Na Vas čaka na polici pri Vašem trgovcu

pralni prašek »PERION« ki Vam bo olajšal naporno delo pranja in ohranil Vaše perilo vedno močno. »PERION« je domač izdelek n. izboren.

»Zelo si se spremenila,« je rekel hladno. »Dorastla si, kakor si rekla.«

Nekoliko časa mu ni Beatrika ničesar odgovorila, njene ustnice pa so drhte, kakor da bi skušala, da se ne bi smejala njegovim besedam; naposled pa se ni mogla več premagovati in nasmejala se mu je naravnost v obraz.

»Jaz pa tega ne morem reči o tebi,« je odvrnila, »ti gotovo še nisi dorastel!«

To je Gilbertu še manj prijalo kakor ono, kar je bila rekla poprej; bil je namreč še vedno tako mlad, da si je želel biti starejši. Zaradi tega je na njen smeh odgovoril z resnim preziranjem. Nje je bilo toliko ženske, da je spoznala, da je sedaj prišel čas, da se ga loti iznenada, da bi zvedela resnico.

»Kako dolgo te že ljubi kraljica?« je vprašala nenadoma; in med tem, ko je bilo videti, da ga ne gleda, je v resnici opazovala vsako potezo njegovega obraza in bi opazila gibanje očesne vejice, ako bi ne bilo nič drugega videti. Pa Gilbert je bil v resnici iznenaden.

»Kraljica! Kraljica mene ljubi! Ali se ti pamet meša?«

»Nikakor ne,« je odgovorilo dekle mirno; »tako govorijo na dvoru. Pravijo tudi, da je kralj ljubosumen nate.«

Nasmejala se je — to pot veselo, kajti spoznala je, da prav nič ne ve o vseh stvare. Nato pa je naenkrat postala resna; prišlo ji je na misel, da morda ni bilo prav, da mu je vdahnila to misel.

ha?... Če še ti ne najdeš srčeca, mora biti v katerem onih pirhov, ki so ostali v košarici! Odpri ga vendar!«

»Ah, tako se mi smili!... Pogledajte, kako čudovito lepe barve!... Škoda ga je razbiti, res, škoda ga je!«

Tedaj jo Janez prime za roko in jo pogleda naravnost v oči, da je zardeca ko vrtnica. Janez pa ji spregovori vpricho vseh:

»Vidiš, Lojzka, ravno tebe imam rad!«

(Prevel: Svecu Golob.)

RADIO

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13. Čas, plošče, borza, 23. Konec. — Četrtek, 29. marca: 18. O varčevanju, 18.30 Srbohrvaščina, 19. Plošče po željah, 19.30 Pogovor s poslušalci, 20. Postne pesmi, 20.30 Haydn: Sedem besedi, 21.15 Radio orkester, 22.15 Plošče. — Petek, 30. marca: 17. Prenos opere »Parsifal« (Wagner) iz Zagreba, 22.30 Čas in poročila. — Sobota, 31. marca: 17.30 Prenos velikonočne procesije iz cerkve sv. Petra v Ljubljani, 20. Velikonočne pesmi, 20.30 Sionski spevi, 21. Radio orkester, 22. Čas in poročila, 22.15 Plošče. — Nedelja, 1. aprila: 8.15 Poročila, 8.30 Orgelski koncert, 9. Versko predavanje, 9.30 Religiozna glasba, 10. Prenos cerkvene glasbe iz stolnice, 11. Radio orkester, 16. Prodana nevesta, 20. Velikonočne pesmi, 20.30 Radio orkester, 21.15 Vokalni koncert, 22. Čas, poročila, Radio jazz. — Ponedeljek, 2. aprila: 8.15 Poročila, 8.30 Telo- vadba, 9. Versko predavanje, 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz franč. cerkve, 9.45 Plošče, 10. Žensko delo na Bolgarskem, 10.30 Narodne pesmi, 11.15 Slovenska glasba, 16. O ureditvi kmetijskega vrtiča, 16.30 Šramel kvartet, 20.30 Prenos opere iz Beograda. V odmoru: Čas in poročila. — Torek, 3. aprila: 18. Otroški kotic, 18.30 Plošče, 19.30 O državljanski vzgoji, 20. Ljubljanski komorni trio, 20.45 Prochazkove pesmi, 21.15 Radio orkester, 22.10 Čas, poročila, 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 4. aprila: 18. Radio kvintet, 18.30 Radio orkester, 19. O sodobnem gledališču, 19.30 Pregled jugosl. književnosti, 20. Koncert okteta »Ljubljanskega Zvonca«, 20.45 Violinski koncert, 21.30 Mandolinistični kvartet, 22. Čas in poročila, Radiojazz.

»Tako vsaj,« je rekla, kakor da bi hotela popraviti lastne besede, »se je navadno govorilo lansko leto.«

»Docela si blazna,« je rekel, ne da bi se nasmejal. »Ne morem si misliti, kako ti je mogla taka misel pasti v glavo. Pred vsem bi kraljica nikdar ne pogledala takega revnega Angleža kot sem jaz — «

»Nobeni ženski ne zaupam, da se ne bi ozrla nate,« je rekla Beatrika.

»Kako to, da ne?« je vprašal radovedno.

»Ali je to bolj preprostost ali bolj dolgočasnost?«

»Oboje, mislim,« je odgovoril Gilbert z užaljenim glasom. »Zelo dovtipna si.«

»Oj ne!« je vzkliknila. »Dovtipnost je nekaj povsem drugega.«

Nato se ji je glas spremenil in njen obraz je postal čudovito mehak, ko ga je prišla za roko.

»Veseli me, da tega ne verjameš,« je rekla, »in veseli me, da ti ni nič na tem, ako mislijo drugi, da si zal. Menim pa, da je gola resnica, da te kraljica ljubi, in ako je poslala po mene na Angleško, se je zgodilo samo zavoljo tega, da te privede zopet nazaj na Francosko. Ona seveda ni mogla vedeti — «

Umolknila je; on jo je seveda vprašal, kaj je hotela reči, in je na vsak način hotel izvedeti.

»Kraljica ni mogla vedeti,« je rekla naposled, »da bi se midva zdela drug drugemu tako tuja, kadar bi se srečala.«

»Ali se ti zdim tui?« je vprašal žalostno.

Kakor diamant...

Značaj in značajnost in njuno izoblikovanje se mi zdi, kakor bi bral zgodovino diamantove preobrazbe. Tam doli v Afriki so obšurna diamantna polja, kjer srečno oko išče in najde te dragocene kamne. Pa ne izbrušenih, izglajenih, v prstan vdelanih, kakor si jih navadno domišljujemo. Kdo ve, skozi koliko rok gre diamant, preden dobi obliko, kakršno ima, ko je vdelan v vladarsko krono, ali v zlat prstan! Preko najditelja, kupca, tovarnarja in njegovih delavcev, pa spet v roke kupcev in prodajalcev...

Značaj in značajnost sta kakor diamant. Kakor je otrok, rojen na to ubogo zemljo, po svoji naravni, zunanji podobi bolj ali manj podoben svojim staršem, kakor dobi pozneje tudi staršem podoben glas, podobne kretnje, tako je otrok tudi po svoji duševnosti zelo podoben svojim staršem. Odločen, nadarjen, vztrajen, trmast, neupogljiv, jezav, krotak, boječ, plahljiv, zvit, pretkan, zahrbtn, lažnjiv, maščevalen... Kdo bi naštel vse mogoče človeške lastnosti! V vseh teh in še drugih lastnostih je otrokova duševnost zelo podobna duševnosti njegovih roditeljev.

In ta neobrušen diamant, otrokovo dušo z njenimi dobrimi in slabimi lastnostmi prav obdelati: to je vzgoja značaja in značajnosti. Kar je dobrega, pustiti, pomnožiti, razviti; kar je slabega, krotiti, populiti, odpravljati! Za to ni dosti dolga doba enega leta; doba celega

Zobni atelje

† Alozija Balca

(Rožna ulica, pri Sv. Jakobu)

prevzame po praznikih

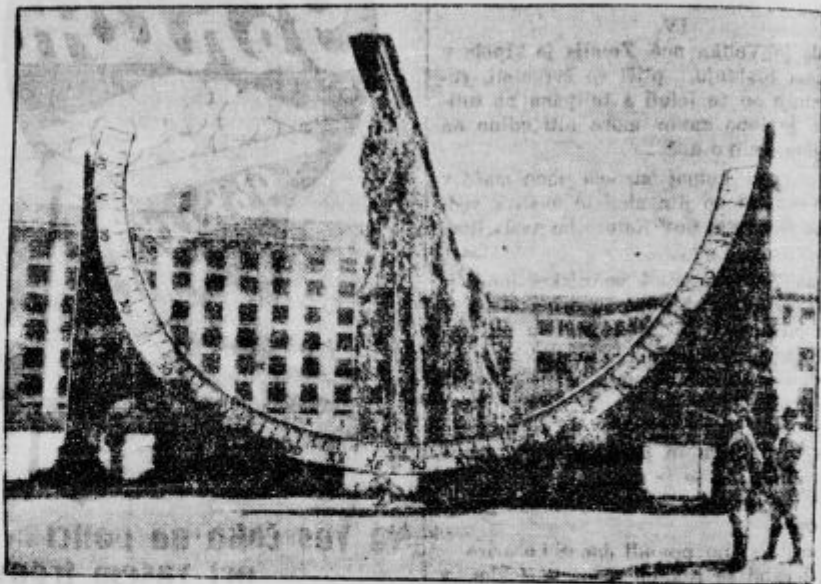
Dr. Josip Muster

Specijalist za ustne in zobne bolezni

življenja je komaj zadosti dolga za vzgojo pravih, trdnih, kremenitih, neomahljivih značajev. Takih značajev, ki niso naprodaj ne za čast, ne za denar, takih značajev, ki na tem, kar imajo in spoznajo za pravo in dobro, vztrajajo, četudi morajo za to trpeti zaničevanje, zapostavljanje, bedo in pomanjkanje, preganjanje in kazni...

Izoblikovanje značaja je umetnost, kateri dandanes posvečamo premalo pažnje. Preveč se zanašamo na tisto zastarano tolažbo: »Te bo že življenje izučilo; saj je mene tudi.« Sola življenja je dolga, pa tudi draga. V času, ko vse zboljšujemo, polja, travnike in vrtove; ko

stavimo vzorne hleve in stanovanja, ko zidamo milijonske šolske stavbe s kuhinjami in ogrevalnicami; ko reguliramo reke in hudournike, ko se peljemo zdravo in pitno vodo v mesto in vasi, v času ko se trudimo za izboljšanje vinoreje in žitnih semen: v tem času smo nekam zapostavili vzgojo pravih značajev. Če bi bil jaz sv. Pavel, bi tudi za vzgojo značajev zapisal njegovo besedo: »Pride čas, ko bodo ljudje ušesa odvrčali od resnice, obračali pa se bodo k bajkam. Zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kepčili učitelje po svojih željah.« Iskali bodo ljudi, bi rekli danes po domače, ki bodo za-

Pred vseneinsem v Manili, glavnem mestu Filipinov, je postavljena velikanška sončna ura, ki je gotovo največja na svetu. Ta ura kaže točno ure, seveda samo podnevi. Toda ko je vreme oblačno, pač ne kaže!

»Ne,« je odgovorila, »nasprotno je res. Vidim namreč, da si misliš, da sem vse drugačna.«

»V resnici tega nisem mislil,« je odgovoril Gilbert nekoliko užaljen. Hitro pa je pristavil: »Ako sem količkar premišljal o tem, se nisem prav nič nadejal, da boš napol tako zala, napot — —«

»Ako si količkar o tem premišljal,« se je nasmehnila Beatrika in mu prestrigla besedo.

»Dobro veš, kaj mislim,« je rekel, nejevoljen sam nase, ker je bil tako malo obziren.

»Ej, da; seveda vem — to je ravno težava.«

»Ako se bova midva samo prepirala,« je rekel, »mi bo skoraj žal, da sem prišel semkaj.«

Ko je odgovorila, se je njen glas zopet spremenil, ni se pa dotaknila njegove roke. Ko je slišal njen glas, je pričakoval, da se bo, in bil je čudno razočaran, ko se to ni zgodilo.

»Nič se ne bi moglo zgoditi, da bi bilo meni žal, da si me našel,« je odgovorila. »Ne veš, kako zelo sem se trudila vse leto, da bi te videla.«

Njen glas je bil nežen in resen, in akoravno sta bila dolgo časa ločena, mu je bila bližja kot si je mislil. Njegova roka se je sklenila na njeni in v rahlem trepetu, ki ga je občel, je pozabil na svoje razočaranje.

»Ali mi nisi mogla prav nobenega sporočila poslati?« je vprašal.

»Ujetnica sem,« je odgovorila skoraj resno.

»Slabo bi bilo zato, ako bi te kraljica tukaj našla; vendar sedaj-le ni nebene nevarnosti; vsi so se podali k veliki mši v katedralo.«

»In zakaj so tebe pustili doma?« je vprašal.

»Vedno mi pravijo, da nisem zdrava,« je odgovorila, posebno takrat, kadar bi bilo mogoče, da bi me ti lahko videl. Kraljica mi ni nikdar dovolila, da bi bila tudi jaz poleg, kadar je cel dvor zbran, odkar sem prišla iz Angleske.«

»Zavoljo tega torej te nisem nikdar videl v Vézelayu,« je rekel, ko je nenadoma vse razumel.

Gilbert je imel lastnost, da je takoj ravnal, čim je razumel kako stvar. Ako bi bil doma udobno razmišljal ves položaj, bi težko prepričal samega sebe, da je resno zaljubljen v Beatriko; ker pa se je vse to zgodilo tako iznenada in nepričakovano, ni imel niti najmanjšega dvoma, kaj mu je storiti. Preden mu je ona mogla odgovoriti na poslednjo besedo, je vstal in jo vlekli za roko.

»Pojdi,« je vzkliknil. »Prav lahko te vzamem seboj po poti, po kateri sem prišel semkaj. Samo en korak je in v petih minutah boš prav tako prosta kakor jaz!«

V veliko njegovo začudenje se mu je pa Beatrika hotela smejati.

»Kam naj greva?« je vprašala in se branila vstati. »Vijeli bi naju, preden bi dospela do mestnih vrat, in potem bi bilo še slabše za obadva.«

»Kdo pa bi se drznil dotakniti naju?« je

vprašal Gilbert užaljeno. »Kdo bi se upal poklizati roko na te?«

»Ogumen si in mečun,« je odgovorila Beatrika, »vendar še nisi vsa vojska in kraljica — ne bi mi verjel, kar ti povem.«

Ako bi bilo kraljici količkar na tem, da bi videla moj obraz, bi že davno poslala po mene. Tri tedne je že tega, kar sem jo poslednjikrat videl za trenotek iz daljave kakih pet sto korakov.«

Huduje se nad teboj,« je odgovorila mlado dekle, »ona misli, da jo boš ti zašel poiskati in da že najdeš kako pot, da jo vidiš.«

»Vendar,« je dokazoval Gilbert, »ake se je ona samo nameravala poslužiti tvojega imena, da bi mene zvabila iz Rima na svoj dvor, bi bilo pač zadostovalo, ako bi napisala samo one pismo, ne da bi tebe vzela k sebi.«

»Kako si je mogla misliti, da meni ni bilo znano, kje da si bivaš, ali da nisem mogla poslati do tebe sela s pismom, ki bi se drugače glasilo nego njeno?«

»To je res,« je priznal Gilbert. »Toda kaj zato, ko sva se navsezadnje vseeno našla?«

»Res, kaj za to!«

Skoraj nevede sta si drug drugemu stavila to vprašanje, ki se ne da odgovoriti, saj sta našla zopet drug drugega. So rastline, ki jih je mogoče odtrgati napol dorasle, preden so se jim korenine razprostrle v zemlji ali preden je njihovo brstje pognalo v svetlobo; in potem lahko leže na suhih prostorih, dokler niso za oko avengele in mrtve. Toda še vedno je življenje v njihovih vlaknih, še vedno

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-CAJ BAHOVEC. Priden je te, če nosi:

1. zračitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran

Forej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

„PLANINKA-CAJ-BAHOVEC“ iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 36
od 5. 11. 1937

močnost imenovali umetnost, ki bi fantovske oboje in pretepe smatrali za junaštvo, ki bi az in goljufijo imeli za izurjenost, ki bi v člo-ekih napakah gledali le bolezn. Vsaka na-aka lahko dobi svojega zagovornika, vsak reh svojega branitelja. A pot k vzgoji zna-aja to ni.

Prvi, ki brusijo značaje in ki naj vodijo na ot značajnosti, so brez vsakega dvoma tarši. Oni imajo v rokah mlado dušo v isti dobi, ko je duša za dobro in za slabo naj-olj dostopna. Imajo jo v rokah v prvih dneh mladosti. Zgodaj začne žgati, ker hoče kopri-ati postati. Zato je pa tudi zgodaj treba začeti z vzgojo značaja. Zlahtno drevje cepimo zgo-aj, a s cepljenjem skrb za drevo še ni dovr-ena. Koliko je treba še obrezovanja, okopa-anja, presajevanja; kako je treba drevesce gojiti, da ga zavarujemo pred mrazom, pred sajcem, da mu damo pravo rast. Ob mladem drevescu in njegovi vzgoji se učimo vzgajati značaje. Ali ni duša več kakor drevo? Ne-odovito drevo se poseka in vrže v ogenj in gori; nerodovito, neznačajno, podlo in uma-ano dušo pa — ne, saj veste, kaj pravi sveta vers Bog nas varuj kaj takega!

Delo staršev naj prevzame in nadaljuje — ne, ne, nisem prav zapisal — staršem naj pomaga in naj jih podpira dobra tola. Vsi pred-eti nudijo dovolj snovi, kjer in kamor lahko postavimo in podpiramo stavbo značajnosti

Povesti, pesmi, pregovori, življenjepisi naših slavnih mož: koliko gradiva! Samo enega se varujmo, pretiravanja! V povestih in pesmih je navadno vse lepo, čisto, jasno in svetlo; naše može slikamo navadno otrokom kot vzor dovršenosti in popolnosti. Preveliko oboževanje velikih mož vzgoji značaja skoro bolj škoduje kakor pa koristi. Zame in za marsikoga je več vredno, kako so si veliki možje priborili pot do svoje značajnosti, skozi vzore in boje, tudi skozi zmote in padce, kakor pa če ga kdo po-stavi predme kot vzor dovršene lepote. Stra-hopetnim bojazljivcem bo več koristil vzor Demostena, grškega govornika, ko se bori proti svojim hibam in napakam: kako skuša svoj glas okrepiti ob šumenju morskih valov, kakor se trudi črko »ra« razločno izgovarjati, kako se skuša odvaditi, da bi ne privzdigoval med govorom svojih ram, kako se vadi govoriti pod vodstvom učitelja Satira, kakor pa če ga gledamo kot dovršenega govornika, ki ga poslušajo množice, kjer z očmi in z usti in z ušesi poslušajo njegovo besedo, kjer mu po končanem govoru burno ploskajo.

Koliko snovi za vzgojo značaja dajejo ra-čunstvo spoznavanje prirode, zemljepis in zgodovino in petje in risanje in pisanje. Ne samo telovadba, od katere danes ves svet pričakuje odrešenja, pa zelo, zelo dvomimo, da bi jo dočakal.

Zdi se nam da radi preobilice učnih

predmetov pouk o značajnosti preveč trpi. Preveč se poudarja lupina, do jedra pa ne pri-demo. Sola dela bolj učenjake, značaje pa sko-roda zanemarja. Tudi vedno novi predpisi in vedno novi učni načrti so nam v vsakem oziru bolj v škodo kakor v korist.

Danes radi govorimo o samovzgoji. Be-seda je nova, skovana reč sama je pa že stara. Človek mora tudi sam samega sebe vzgajati, sicer bi bilo vsako delo staršev in šole in drugih vzgojnih činiteljev prazno in brezpo-membno. V prvih letih svojega življenja uklonimo svoje vzgojno delovanje bolj volji vzgo-jiteljev; tako delamo in ravnamo kakor nas oni uče, kakor oni žele in hočejo. Čimbolj pa stopamo v leta in prihajamo k pameti toliko bolj se spodobi, da pri svoji lastni vzgoji tudi sami sodelujemo. Svoja in drugih dejanja pre-sojamo in obsojamo.

Vzemimo slučaj iz vsakdanjega življenja. Preklinjevalce vzemimo na piko. Koliko grdo-bije izbruhajo ti ljudje iz sebe zlasti v navalu jeze, ali če so okajeni z alkoholom. Pametnega človeka je sram, samo če sliši take nedostoj-nosti. Ob taki priliki vstane v meni sklep: »Ne, tak pa nikdar ne bom.« Tak sklep je delo samovzgoje.

Pijanica gledaš, kako se guglje po cesti. Vstaja in pada, noben korak mu ni varen, noge se mu zapletajo, jezik se samo zatika. Ali pa naletiš na pijano družbo v gostilni, na želez-nici. Prepri, vpitje, nedostojno obnašanje, smrad po zaužitem alkoholu: vse to mora v treznem človeku vzbuditi čut pomilovanja nad takimi junaki. Obenem ga pa tudi potrditi v sklepu: »Ne, tak pa ne bom!«

V nekaterih prilikah pomaga spomin na pokojne starše, na morebiti še žive, pa ne na-vzoče starše, na kako drugo ljubljeno osebo: kaj bi ti rekli, če bi me videli, če bi brali o meni, tatu, morilcu, goljufu... Za verne ljudi seveda je najvišja gosposka Bog in njegova

življenjska moč v subem stebli in prašnih listih, tako da morejo končno dozoreti, ako jih zopet vsadijo in gojijo. Gilbert in Beatrika bi morda vsak zase živela svoje življenje do konca in bi tekot let drug drugemu postala samo spomin. Ko pa sta se sešla v počasni preji niti usode, jima je postalo usojeno, da skupno zmagata ali propadeta.

Treba je bilo samo nekoliko vzbuditi njun pogovor, da sta se spomnila nekdanih časov; in eden prvih prvih trajne ljubezni je skupna preteklost, dasi se je ta preteklost morda nanašala samo na nekoliko dni. K tem spominom se vračajo ljubeči kakor k začetni ločki svojega življenjskega potovanja. Ta an-gleški mladenič in dekle sta v resnici živela skupno življenje leta pred skupno nesrečo. Ko sta se po dolgi ločitvi zopet sešla, sta oba karata čutila redko veselje obnovljenega pri-jateljstva in še bolj redki čar v tem, da sta našla nove znance v starih prijateljih. Toda poleg poznanih vezi navade in močne privlač-ne sile pred kratkim vzbujenih interesov je bilo v njih nekaj mogočnega, brezimnega, kakoli česar se človeški svet vrti vse dobe, kakor se zemlja vrti okoli svojih tečajev — vedna nada brez vsake nesreče, večno življe-nje onstran groba in vedna in večna ljubezen onstran življenja. To je iskra z nebes, ukra-deni ogenj, maska božanstva, s katero se more celo najrevnejši izmed človeštva igrati bo-gove. Le-to ima vse moči, in prinaša vse da-rove — dar jezikov, kajti vzvišeno je nad be-sede, dar prerokovanja, kajti v sebi ima

predvednost svoje lastne žalosti, dar življe-nja, kajti ono samo je tek, ki se z njegovo pomočjo človeštvo ponaša z večno mladostjo.

Sedela sta drug poleg drugega ter se raz-govarjala, močela in se zopet pogovarjala; razumela sta drug drugega in bila srečna, ker sta našla še več, da sta razumevala. Soln-ce je vzplavalo visoko ter se svetilo skozi šu-meče listje; z Bospora je zapihala prijetna severna sapica preko pljuskajočega vodovja, obložena z vonjem pomarančnih cvetov z azij-skega obrežja in z dišavami poznih cvetlic in rož iz daljne Terapije. Med drevjem sta videla bela jadra majhnih ladij, ki so plule po ozkem prelivu, in tuintam je vrglo pobarvano jadro ribiškega čolna čudno vznemirjajočo barvo na morje. Vse je kazalo, kakor da čas zanj ne obstoja, kajti vse življenje je bilo njuno in je hivalo še celo pred njima. Minula je ura in onadva si nista povedala niti polovice vse-ga; prišla je druga in prešla, in onega, kar sta si imela še povedati, je bilo vedno več.

Govorila sta o križarski vojski, kako je kraljica svojim dvornicam kar zaukazala, da se morale iti z njo, kakor bi plemenitaš za-povedal svojim vazalom, da se vzdignejo z njim vred na kraljevsko vojsko. Tri sto dvor-nice je moralo nositi oklep in biti na čelu vojske, tri sto najlepših žensk iz Francoske in Akvitanije, Gaskonske, Burgundije in Pro-vence. Do tukaj jih je le malo jezdilo, veči-noma so jih nosile v zaprtih nosilnicah mule ali širokoplečati švicarski nosači. Vsaka žen-ska je imela svojo hišno, svoje služabnike in

mule, ki so bile težko obložene z raznovrstnim lepoticjem, s čipkami, svilo, žametom, dra-gulji in zlatino, dišečimi tekočinami in ma-zili za obraz, pripravljene proti mrazu in vro-čini. Ze to je bila samaposebi majhna vojska, sestoječa iz samih žensk, v kateri je lepota pomenila dostojanstvo in dostojanstvo moč; in da je moglo teh tri sto žensk jezdit s kraljico Eleanor v najsijajnejši maskeradi vseh časov, je cela vojska kakih dva tisoč služabnikov in nosačev peš in na konjih pre-hodila celo Evropo od reke Rene vse do Bos-pora. Ze sama ta misel je bila tako strašansko nespametna, da se je Gilbert mnogokrat sam pri sebi smejal; in vendar se je bil ob njeni korenini nagib, ki je bil bolj vzvišen kot sme-šen. Med zasnovanjem in izvršitvijo je pre-teklo preveč časa, in vročekrvnost drznega romantičnega podjetja je že čutila usodepolni mraz bližnjega nesrečnega konca.

Gilbert je gledal nežne poteze in drobno postavo poleg sebe in se vznevoljil spričo sa-me misli na to, da se je morala Beatrika iz-postavljati utrujenosti in naporom. Ona pa se mu je smejala.

»Pri svečanih priložnostih me puste vedno zadaj,« je rekla. »Ni se ti treba bati zame, zakaj mene gotovo ne bo na kraljičini levici, kadar brez tvoje pomoči premaga Seld-žuke. Meni bodo samo naročili, da naj mirno čakam v šotoru, dokler ne bo vse končano. Kaj naj vseeno storim?«

»Lahko me vsaj obvestiš kje da si,« je odgovoril Gilbert.

povsodpriučnost in vsevednost. Ali ni tako presojal samega stari Eleazar, ki je živel v dnevih Makabejcev. »Naši starosti se namreč ne spodobi, hliniti se,« je govoril, »da bi veliko mladeničev mislilo, da je devetdesetletni Eleazar pristopil k življenju nevernikov. In če se tudi zdaj človeški grozovitosti umaknemo, roki Vsemogočnega vendar ne uidev ne živ ne mrtev.«

Značajan človek je kakor lepo izbrušen diamant; samo stokrat in tisočkrat lepši je. Izbrusila ga je žola življenja s svojimi pripomočki. Značajan človek ravna dosledno svojim načelom, ki mu jih narekuje Bog in vera in zavest, da je dostojen član človeške družbe. Značajnost pa ni trmoglavost. Značajan človek bo priznal svojo zmoto, če ga boš prepričal, da je napačno ravnal in bo svojo nerodnost popravil.

Kakor brušen diamant... Dosti je truda, preden dobi diamant tako obliko in podobo, da smo med ljudi. Še več pa je truda in dela, preden se naš značaj tako utrdi, da smo lahko nanj ponosni, da res lahko stopimo pred svet, da se potrkamo na prsi in opravičeno rečemo o sebi: »Zdaj sem pa res mož!«

Veselo velikonočne praznike voščijo svojimi družinam in vsem prijateljem in znancem. Vse, ki so se pri praznikih ne bodo obhajali, bodo. Ljube pozdrave pošiljajo po uradništvu slovenski fantje, ki delajo v Borskem rudniku, poštenci, ki služijo kot orožniki v Čačku, kasarji 17. pešpolka vojvode Mišića v Vinkovcih, kamari in redovi, ki služijo pri 28. pešpolku v Avstrijskem kraljevem polku pri 7. topniškem polku v Salzu, v Dalavici, naši fantje, ki služijo pri 12. pešpolku v Slavonskem Brodu, Slovenci pri 34. pešpolku v Senti, pri 12. pešpolku v Debru, pri 2. planinskem polku v Sušaku, pri 1. planinskem četni v Zemunu, pri 1. plan. polku v Plazji Laki, Slovenci pri 13. četni kraljeve garde v Belgiji in slovenski orožniki iz šole v Slovenski Kamenici. — Veselo praznike žele tudi dekleta iz družin st. Marte v Skoplju.

Kaj pa toš imel od tega? Videti me ne moreš in ne moreš priti k meni v taborišče dvornice.

»Seveda morem in tudi hočem,« je odgovoril Gilbert brez najmanjšega očitavanja.

Da prideš v nevarnost in si nakopješ kraljičino jezo?

»Ne glede na vsako nevarnost.«

»Kako čudno je to!« je vzklila Beatrika in se srečno nasmejala. »Davi se ne bi hotel podati v nobeno nevarnost, posebno pa ne za to, da bi našel mene, sedaj pa, ko sva se slučajno našla, si pripravljen storiti prav vse, da bi me zopet videl.«

»Glede nekaterih stvari,« je odgovoril Gilbert, »človek pogosto ne ve, kako zelo si jih želi, dokler mu ne postanejo dosegljive.«

»So pa tudi druge, ki si jih človek želi, dokler jih ne doseže, ki jih pa prezira, čim postanejo njegove.«

»Kakšne so te stvari?« je vprašal Gilbert.

»Šlišala sem kraljico Eleanor, ki je rekla, da je moški ena izmed njih,« je odgovorila Beatrika prisiljeno sramežljivo, »vendar moram reči, da nima vedno prav.«

Drug poleg drugega sta sedela tam v jesenskem poldnevu, pozabila na vse drugo, samo nase ne, in popolnoma nesvesta si razlike, ki jo je odslej imelo njihovo srečanje imeti na vse njuno življenje. Toda po prvih malo besedah nista več omenila niti Gilbertove matere niti Beatrikinega očeta. Kakor po nekem skupnem nagibu sta ju obadva

„FITONIN“

Mnogi zdravniki ga priporočajo kot prvo pomoč pri vseh nesrečah, poškodbah in opeklinah, ter za zdravljenje vseh vrst ran, kraz, lišajev, turor in ostalih kožnih bolezni.

„Fitonin“ preprečava infekcijo, ustavlja krvavenje, ne dopušča, da bi se rana gnajila, ampak jo hitro zaceli. Steklenica Din 20 — v lekarnah. — Po poštnem povzelnju 2 stekl. Din 50 —

Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno „Fitonin“ dr. z o. z., Zagreb 1-78. Reg. pod Sp. br. 1251 od 28. VII. 1933.

Vse govori o naših cenah

Nogavice: otroške Din 4.—
ženske „ 6.—
moške „ 3.—

Čevlji: otroški „ 16.—
ženski „ 59.—
moški „ 75.—

Vsi čevlji s higijeničnim usnatim podplatom

Plačhi: otroški „ 85.—
ženski športni „ 150.—
ženski s podlogo „ 185.—

ZDAJ VSI K TVRDKI

Ant. Krisper

Mestni trg 26, Ljubljana Stritarjeva ul. 1-3

Franjo Neubauer:

Martinek

Martinek piť je ves predpust, da kapalo mu je od ust. Ko je minil vseh norcev dan, Martinek šel se popelit je in sklep oznanil je svečan, da pustil bo nesrečno pitje...

V nedeljo klical je krčmar: »Martinek, te skrbi denar! Imam še belo kredito! Martinek mimo šel bi rad: »obljubil to sem sredo, da pivski nočem biti brat!« Sladak mu dé krčmarjev glas: »No, saj ni treba piti! Pa pridri k starim znancem v vas, Samó naprej ne hiti!« Prestopal je trenutke tri Martinek in se kujal, spominjal se predpustnih dni in v sebi sklep obujal. Pa slajše vabil je oštr. Martinek pustil je nemir, ki v srečanju je vstajal, in sklep se mu je majal. Sprejel ga znancev zbor je spet, za mizo ga posadil.

Martinek spet postal je vnet, in krčmi se privadil... ob meji ga je drugi dan globok in trd objemal san. Nad njim od vejice do veje skakljaj je ptiček nagajiv in pel: »Premakni se od meje. Martinek, če si še kaj živi!« Martinek pa je mirno spaval, krčmar pa si je roke mel in z vrst račun je prepisaval. sešteval je in bil vesel.

skušala izgubiti v svoji sreči, ko sta zopet našla drug drugega.

Oblak je zakril sonce; Beatrika je izpreletel mraz kakor slutnja bližnjega zla, Gilbert pa je postal naenkrat zelo resen in zamišljen.

Beatrika se je ozrla okrog sebe, kakor otrok ponoči, ki so ga bili strašili s pravljicami o škrtih, in ko se je ozrla, je nekaj videla; pogledala je še pozorneje tjakaj, takoj nato je prestrašena kriknila in se dvignila, držeč roko na Gilbertovi. Gilbert je ob njenem prestrašenem kriklu v strahu za njo planil pokonci, v taistem hipu je tudi on uzrl tisto, kar je bila ona videla; ves osupel je vzklil. Ni bil oblak, ki je priplaval med nju in sonce.

Kraljica je stala tam, kakor je prišla od svetega opravila v cerkvi; na glavi je imela z zlatom prevezen pajčolan, ki je bil na poseben, po njej lasten način pripet k lasem. Oči so ji bile žareče in trde, in njene krasne ustnice so bile videti kakor omrtvele.

»Že precej dolgo je, kar sem vas bila zadnjič videla,« je rekla Gilbertu, »in niti najmanj si nisem mislila, da vas najdem baš na tem kraju — nepovabljeneja.«

»Tudi jaz nisem mislil, da bom kdaj tukaj,« je odgovoril Anglež.

»Mar ste v spanju prišli semkaj?« je vprašala kraljica mrlo.

»Kako sem semkaj prišel? Radi mene je lahko tako, kakor pravi vaša milost. Prišel pa sem po taki poti, kakor je najbrž ne bom zopet našel.«

»Malo mi je mar, kdaj jo zopet najdem gospod.«

Gilbert še nikdar ni bil videl kraljice vznevoljene; dozdaj je bila vedno zelo prijazna do njega, kadar je bil v njeni družbi. Ampak brez obzira na njeno jezo se je pogumno vzravnaval, saj je ni niti ljubil, niti se je bal; in ko je zdaj zrl nanjo, je opazil v njenih očeh oni strašni spomin na svojo mater, ki ga je že več kot enkrat vznemirjal.

»Odpuščenja prosim, vaša milost,« je rekel počasi, »ker sem prišel semkaj nepovabljeno. Vendar me veseli, da sem prišel, kar sem našel tisto, kar so mi toliko časa prikrivali.«

»Menila sem, da se je vaš bog tako spremenil, da vam ne bo nič do tega, da bi je sploh našli.«

Beatrika ni povsem razumela pomena teh besedi, zavedala pa se je, da je hotela kraljico žaliti njo in Gilberta; brala mu je obraz, kaj se je godilo v njem. Ker ji je bilo znano, kako zelo se je kraljica zanimala zanj, bi ona ne bila človeško bitje, ako ne bi čutila v svojem srečanju nekakega zadovoljstva, ko je stala poleg najkrajše ženske na svetu, sicer blede, šibke, drobne, otožne oči, toda bolj čislana in ljubljena kot največja lepota od moža, čegar ljubezen je bila vredna nekaj. Ob teh mislih pa je pozabila na samo sebe in obšel jo je strah za njega.

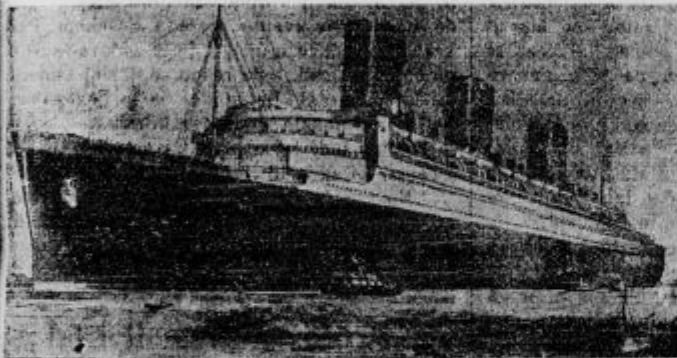
»Gospa,« je rekel Gilbert prav počasi in razločno, »načelam se, da ne grešim proti vladnosti, niti proti vaši milosti niti proti...

Naše morje

Pod tem naslovom je izdala Mohorjeva družba letos posebno knjigo, a po šolah pripočajo ustanavljanje tako zvanih podružnic »Jadranskih straž«. Oboje, navedena knjiga in pa Jadranske straže imajo namen vzbujati zanimanje za naše jugoslovansko morje.

Naše slovensko ljudstvo, zlasti naš kmet je pa jako trezno misleč. Nima prav nobenega zmisla in razumevanja za stvari, ki jih ne razume, zato se vsak nehoti sprašuje: Zakaj in odkod naenkrat toliko govorjenja in pisanja o našem morju? Žal nam na to ni odgovorila ne navedena Šmohorska knjiga in tudi še ne Jadranska straža, v čemer vidimo ravno največji pogršek obeh.

Morje, oziroma naša jadranska obala je namreč ravno za nas Slovence tako nedogledne važnosti, da bi ji morali posvečati neprestano največjo pozornost. Mi moramo vzbuditi pri našem ljudstvu zanimanje za naše morje, toda to zanimanje mora biti zgrajeno na naravnost oprijemljive razloge, sicer bo vse brez haska.

Angleška broderska družba »Cunard-Line« gradi največji parnik sveta. V ladjedelnici nosi skromno številko 534. Takšen bo, ko bo popolnoma dograjen.

Kinopredstave pri luči. Moskovski tehnik Bogač je iznašel napravo, ki omogoča navadnemu kinematografu, aparatu ali projekcijski svetilki proizvajati filme ali diapozitive z isto jasnostjo pri križeh dnevnih svetlob ali električnih luči kakor v temi.

Clairvauxa nikdar ni našel orožja v misli ali besedi. Še vedno pa so bile trde normanske oči mrzlejšje in ljubejšje od njenih, še vedno je visoko držal svojo glavo, in njegov obraz je bil kakor iz kamna. Naposled je čutila, kako so ji začele utripati trepalnice in tresti ustnice. Njegov obraz se ji je zdela čuden, njegova hladna upornost jo je žalila, kakor bi se brez uspešno zaganjala proti skali; zavedala se je, da je on močnejši od nje in da ga ona ljubi. Boj je bil končan. Obraz se ji je omehčal in oči so se povešile. Beatrika tega ni mogla razumeti, saj je pričakovala, da bo kraljica Gilbertu ukazala, da neutegoma odide, in da ne bo dolgo trajalo, ko ga bo zadelo njeno maščevanje. Namesto vsega tega pa se je zgodilo, da je Eleanor, vojvodinja Guicenne in francoska kraljica izgubila pogum in samozavest pred mladim vojakom brez slave in bogastva, onim dečakom, s katerim se je v otroških letih tolikokrat igrala.

Čez nekoliko časa se je zopet ozrla kvisko in v njenih očeh ni bilo opaziti niti sledu srda. Mirno je stopila h Gilbertu in mu položila roko na njegov rokav, rekoč:

»Vi ste vzrok, da govorim besede, ki jih ne mislim,« je rekla.

Ako bi ga z besedami zaprosila odpustitve, bi ne mogla bolj odkrito izraziti resničnega kesanja, in morda bi tudi ne mogla nič drugega storiti, da bi naredila tako globok utis na ona dva, ki sta jo poslušala. Gilbertov obraz se je hipoma omehčal. Beatrika pa je pozabila na svoj strah.

All so pljučne bolezni ozdravljive?

S tem važnim vprašanjem se bavijo val, ki trpe na astmi, katarju pljučnih vršičkov, zastarelem kašlju, zastuzenju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa do sedaj še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

ki jo je spisal dr. med. Guttmann, bivši šef-zdravnik zavoda za tizekuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive«. Da omogočimo vsakemu takemu bolniku spoznati njegovo bolezen, smo se odločili v interesu splošnega blaga, odpustiti to knjigo vsakemu zastonj in poštnine pristo. Napisali je samo dopisnico (frankirano z Din 175) s točnim naslovom: **PUHLMANN & Co., BERLIN 595 Müggelstrasse Nr. 23-25a.**

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko oddeljenje S. Br. 2416 od 12. XII. 1933

In takih oprijemljivih razlogov je več kot dovolj. Pred vojno je naš kmet lahko prodal prav vsak liter mleka, vsak krompir, vsak strok fižola. Velika večina teh naših pridelkov je šla v Trst, drugo pa še naprej na Grško in celo v Egipt. Skratka: pravi trg za naše kmetijske pridelke so bile dežele ob Jadranskem in Sredozemskem morju. Po vojni nam je Italijan vzel Trst in s tem kratkoma zapri pot in vrata na naše nekdanje trge, ki smo jih s tem tudi izgubili, a naš kmet ni vedel kam s svojimi pridelki, oziroma jih je moral dajati napol zastonj.

Po vojni, zlasti zadnja leta hodi slovenska gospoda jako rada in v velikem številu na letovišče v razne primorske in dalmatinske kraje. In kaj lahko opazi tam vsak slepec? Pomanjkanje kravjega mleka, pomanjkanje zelenjave, sočivja, krompirja itd. Skratka: vsega, kar v Slovenji pridelujemo več nego porabimo in kar torej lahko tudi izvažamo. Že v Sušaku, še bolj pa v drugih večjih krajih, kakor v Orkvenici, v Splitu, v Dubrovniku itd. itd., povsod bo videl sicer precej bogato založene trge, toda skoro vsa ta zelenjava itd. je pripeljana iz — Italije in zato tudi primeroma draga.

Evo, tu je realen odgovor, zakaj je ravno za nas Slovence morje še prav posebno važno in zakaj bi bil skrajni čas, da se začnemo zanj prav intenzivno zanimati. Vse zaledje našega morja je kraško in zato neprimerno in nesposobno, da bi preskrbovalo naše Primorje z navedenimi potrebščinami. Hrvaško kmetijstvo je usmerjeno na pridelovanje žita v velikem in zato zopet ne more zadovoljevati vseh potreb Primorja. Slovenija je zaradi tega kot ustvarjena, da si pridobi tamošnji trg, ki zlasti poleti glede na veliko število letovisčarjev potrebuje razmeroma velike količine zelenjave in sličnega. Slovensko kmetijstvo je že doslej takega značaja, da bi se s lahkoto prilagodilo

»Prosim, odpusti mi vašo milost,« je rekel mladenič. »Ako sem nekoliko osorno govoril, naj služi v opravičenje, da se ni zgodilo za mene. Izza otroških let sva živela skupaj,« je pristavil in se ozrl na Beatrico, »sva vzrasla skupaj in danes sva se po dolgi ločitvi slučajno zopet sešla. Izva tistih časov se je bilo mnogo zgodilo, o čemur sva morala govoriti. Prosim, da bi smel brez skrivanja zopet videti gospico Beatrico.«

Kraljica se je obrnila počasi v stran in zrla po morju. Čez čas se je obrnila zopet nazaj in se ne neprijazno zasmehljala Gilbertu, nato pa ju je zapustila in s povešeno glavo počasi odšla proti palači.

(Konec prvega dela.)

DRUGI DEL.

I. poglavje.

Tri tedne so taborile francoske vojske pred carigradskim ozidjem; ves ta čas je grški cesar uporabljal vsake zvijače, vsako sredstvo, samo da bi se iznebil nedobrodošle vojske, ne da bi preveč žalil svojih kraljevskih gostov. Konradova vojska, je pripovedoval, si je v Mali Aziji izvojevala sijajno zmago. Zaprašeni seli so dospeli v Hrisopolis in odtod preko Bospora; pripeljali so jih pred kralja in kraljico, kjer so poročali o velikih in junških dejanjih krščanske vojske zoper nevernike. Petdeset tisoč Selđukov da je potonilo v lastni krvi, trikrat toliko jih je pobegnilo z bojšča in se razkropilo po jurtov-

NATEČAJ!

Tudi Vi lahko dobite natečajno

Agfa-Box kamero

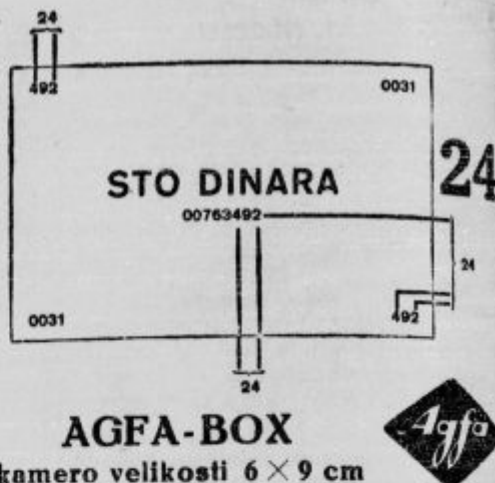
št. 24!

Ta mali izvrstni aparat vsebuje vse prednosti moderne tehnike in to: dobro optiko, enostavno manipuliranje, splošno dobre rezultate tudi pri začetnikih, posebno pri uporabi najboljčljivejšega Agfa Isochrom filma. Vaši znanci, ki so ta aparat že nabavili, vam bodo potrdili dosežene slajne uspehe.

Najdite bankovec po sto dinarjev, ki v svojih številkih vsebuje cifre 2 in 4 tako, da morete sestaviti številko 24.

Pojdite s tem bankovcem do kekega fotografa, pa vam ga bo zamenjal z

AGFA-BOX

kamero velikosti 6 x 9 cm

HITITE!

Natečaj traja samo kratke čas.

tamčnjim potrebam in tako vnovičlo tja doli velik del svojih pridelkov.

Edini, ki je pri nas doslej to uvidel, je bil dolenjevaški župnik in bivši poslanec Škulj Karel, ki je že organiziral izvoz mleka in tudi drugih pridelkov na Sušak. Žal njegova dalekovidna prizadevanja niso našla dovolj razumevanja in podpore tistih merodajnih činiteljev, katerih dolžnost bi to bila in se akcija g. Škulja še ni mogla tako razviti, kot bi se v obratnem primeru lahko.

Toda začetek je tu in glejmo, da ga izkoristimo ter da si pravočasno zagotovimo vsaj ta trg, da ne pride poprej drug, ki bo mlet. Treba bi bilo zato, da tiste naše ustanove z združništvom na čelu čim prej primejo za to priliko in jo izkoristijo, kolikor se največ izkoristiti da. Res je, danes se imamo boriti v tem pogledu še z največjo oviro, to je s pomanjkanjem nagle in dobre železniške in avto-

mobilske zveze z našim Primorjem, toda eno mora iti v roki z drugim, tako pa čaka eno na drugo. Pred leti je bilo že veliko govorjenja in pisanja o zgraditvi, oziroma o podaljšku kočevske železnice, toda imeli smo vtis, da ta zadeva ni imela pravega odmeva v celokupnem našem ljudstvu ravno zato, ker mu ni nihče pokazal na ta veliki pomen te zveze za ves naš narod, prav posebno pa še za našega kmeti, ki danes ne ve, kam s svojimi pridelki. Spominjam se neke konference, ki se je tedaj vršila v Kočevju in tam so vodilni zastopniki našega gospodarstva in kapitala izjavljali, da bi v skrajnem primeru končno lahko tudi Slovenija sama gradila to nujno in neobhodno potrebno progo. Zadnja leta je žal tudi ta akcija popolnoma utihnila in zaspala.

Morda se nujnejša kot železniška proga je pa dolra in kratka avtomobilska cestna zveza s Sušakom, kajti ravno za prevoz mleka,

zelenjave itd. prihaja morda vsaj za prvo silo avtomobil še bolj v poštev. Dosedanja cesta čez Turjak—Ribnico—Kočevje—Brod—Delnice je zaradi neštevilnih ovinkov in klanecv, ožine in daljine naravnost neporabna, zato je nujna in neobhodno potrebna, da pridemo čim prej do prvostopne cestne zveze s Sušakom. Parkrat je bila tako mimogrede ta zadeva že omenjena v javnosti, toda resno se doslej zanjo še nihče ni zavzel. In vendar je to ena najnujnejših slovenskih gospodarskih potreb, ki bi jo končno tudi lahko začeli izvrševati sami in s čemer bi zaposlili mnogo brezposelnih.

Na vprašanje našega morja se bomo merali pa tudi v našem listu še ponovno vrniti, saj je morda ravno tu bodoča rešitev teška krize današnjega slovenskega kmetijstva. E.

Naročajte »Domoljuba«!

skih gorah. Velikanske množice zlata in srebra so padle kristjanom v roke; ako pa hočejo Francozi postati deležni zmaga križa ali dobiti svoj delež pri sijajnem plenu, je že najzadnji čas, da odkorakajo naprej in se pridružijo Nemcem.

Toda kralj Ludovik bi se bil rad še dalj časa mudil tam, da bi dovršil pobožnosti in zahvalo za storjeno pot; in mnogi njegovi vitezi bi radi preživeli ostale dni svojega življenja ob prijaznem obrežju Bospora in Zlatega Roga. Kraljica pa je bila že utrujena od dolgega uvoda nepisane zgodovine njene vojske; postala je nepotrpežljiva in stopila je na stran grškega cesarja ter mu verjela vsa sporočila, ki jih je nabavil za njeno domišljijo. In tako se je naposled velika krščanska vojska prepeljala po ladjah v Azijo in korakala hitro proti Nicejski planjavi. Tam so ob Askanskem jezeru postavili taborišče in čakali sporočil nemške vojske; seli so bili namreč prinesli vest, da je nemški cesar želel, da bi Niceja že zbirališče. Toda vsi ti seli so bili Grki, in Francozi so iz dneva v dan zaman čakali; po deželi so oplenili vse, kar so mogli vzeti, dasi je bila pod vladjo kristjanov, in nikdo se ni upal vzdigniti roke, da bi branil svojo lastnino proti križarjem.

Med Francozi jih je bilo mnogo, ali odličnih velikašev ali preprostih vitezov in vojakov, ki bi si šteli v smrti greh, ako bi količkar vzeli tuje, ne da bi plačali; vsaj so prišli zaradi vere, da se bojujejo za vero, in ki so pričrkovali nagrade od vere. Ker pa

nobena stvar ne more biti dobra, razen ako jo primerjamo s slabimi, tako so tudi pri tem velikem romanju orožja ljudje najslabše vrste sledili najboljšim kot lakomna tolpa, kakor slede šakali in vrani levovemu sledu v puščavi. In ceste, po katerih so hodili, in pokrajine, kjer so taborili, so bile opustošene, kakor v Palestini pšenično polje v mesecu juniju, kadar kobilice vse uničijo in opustošijo.

Kadar so po večdnevni poti dospeli do počivališča, blatni in beli od prahu, utrujeni in izmučeni, s šepavi konji in mulami, obloženimi s trupli onih, ki so pomrli na potu, neumiti in nepočesani, s kosmatimi, divjimi obrazi, s ponošeno obleko, so bili bolj podobni množicam barbarov, ki so potovali po azijskih planjavah, kot francoskim plemenitašem in visokorodnim križarjem. Kadar so dospeli do kake reke ali jezera, je nastal boj, kdo bo prvi pil ter napojil konje in tovrno živino, tako da so včasih pohodili, ranili in usmrtili mnogo ljudi in živine. Vendar vse to ni bilo posebnega pomena za tako ogromno vojsko, in košček zemlje je bil dovolj za pokop vojaka; ako pa je bilo mogoče dobiti duhovnika, ki je blagoslovil njegovo truplo na kraju, kjer je obležalo, je bilo to dovolj, vsaj je umrl na potu v Jeruzalem; poginole živali so pa pustili ležati v plen šakalom in divjim psom, ki so sledili vojski. Ko je prva zmešnjava minula, ko sta bila utešena glad in žeja, so začeli postavljati šotore in glas lesenega kladiva je odmeval vse povsod

Dasi je vojska prehodila vso Evropo in taborila na mnogoštevilnih krajih, je bila barva šotorov še vedno dokaj čedna, in na njih so vihrali raznobarvni prapori. Toliko da je bilo prvo delo dovršeno in so postavili cele vasi iz rdeče, zelene, škrlataste in bele drovine, kjer so šotori stali v dolgih nepravilnih vrstah, se je začel dvigati dim taborskih ognjev; odpirati so začeli prtjago in jemali iz njih razpovrstne potrebščine. Kakor za veliko svečanost so se moški in ženske opravičili v najlepša oblačila in najbogatejši nakit. In ko so se zopet sešli pred šotori, ki so služili kot kapelice, po eden za vsako majhno četo ožjih rojakov in sosedov, in pozneje, ko so opoldne obedovali pod širokimi strehami ali večerjali pod jasnim nebom, je bil ves prioz v resnici lep; vsakomur se je srce smejalo in povrnil se mu je pogum, ko je čutil, da je sam udeležen pri tej veličastni celoti. Vse je namreč bilo tako, kakor je vedno in mora vedno biti, kjer sta moč in bogastvo gospodarja in kjer ni nobenega prostora za bedo ali žalost, bolezen in smrt. Stvari, ki ne privajajo očesu, hitro užalijo dušo, vzgojeno v brezmadežnem okusu, so mrtvaščina neuspeha sleherne stvari, ki nima moči v sebi, da bi ugajala..

(Nadaljevanje prihodnje)

»Moderni slikarji dandanes tako slikajo da nič ne škodi sliki, četudi visi na steni narobe,« je dejal Miha.

»In bi tudi nič ne škodilo, ako bi take slike visele z licem proti steni,« je dodal Tono.

PO DOMOVINI

Za najpotrebnejše.

(Ponikve v Dobrépoljah.)

Na praznik sv. Jožefa so sestre sv. Križa Djakovega otvorile »Dom sv. Terezike« ob istem potoku Rabei v Ponikvah. Iz glavnega oslojja nekdanje »fabrike« je dobrépoljski župnik g. Anton Merkun, ta neutrudljivi delavec na dobrodelnem polju, napravil krasno stavbo, ki bo služila nadložnim in potrebnim učencem in hiralcam v oskrbi sester sv. Križa. V vodijo že Jožefišče v Ljubljani, obenem pa bodo vodile stalno gospodinjstvo šolo in zdravilni dom v Ponikvah, ki bosta pravi blagovest za kraj.

Na trideset na 9. uro je bil določen sprejem matere provincijalke in m. prefekte iz Djakovega na Hrvaškem, kjer je materina hiša teh celovite. Pripeljali sta se iz Dobrépolj v družbo g. dekana Ant. Skubica z Ribnice in domačega g. župnika Merkuna. Dobrépoljska godba je vključila gostu padajočemu snegu neumorno vdirala. Topiči so pozdravljali visoko gostijo. Poslusi iz Ponikve so delali častni spalin. Po zdravilnih govorih je g. dekan Skubic ob asistenci duhovščine blagoslovil hišno kapelico in druge prostore v domu. Lepi župniški obred je na navzoče napravil odličan vtis. Pred sv. mašo je g. dekan v krasnem govoru razvil zgodovino katoliške dobroteljske in posebej zgodovino tega doma. Dobrépoljski cerkveni hor je med sv. mašo dovršeno prepeval. Po končani službi božji je g. župnik Merkun blagoslovil še gospodarska poslopja.

Iz zagrebške torbe.

(Zagreb.)

Misijska se ni končala. Saj je šele prav dobro začel in kar treba bi bilo, da ga nadahujemo še do Velike noči. Pa menda že ne bo nič iz tega. Kar so doživeli drugod, to se je zgodilo, tudi pri nas: take misli in tako povedane, kot so bile besede misijonarija Savlina, morajo premakniti — in in premaknile, tako da nam je bila za zaključek nedeljo cerkev sv. Katarine vse premajhna. Res, po je bilo ob tem misijonu. Tako smo videli: marsikomu je vera oslabila, a še je bila živa in pet se je razplamtela. Le eno je sedaj najvažnejše: ohraniti sadove svetega misijona. Pa je težko, ker sv. Rok nam je premajhen. Komaj sv. Katarina bi nam zadostovala, ki je petkrat večja. Pa je težava, ker Zagrebu tako manjka cerkva. Vendar se je dobil tudi tukaj izhod. Msgr. Belušić, rektor cerkve sv. Marije, mož, ki prav pravilno, po katoliško pojmuje, da je versko življenje Slovencev v Zagrebu preprosto katoliška kot nacionalna zadeva, je pristal na to, da nam je dal cerkev sv. Marije, da bomo mogli imeti tudi jutraj nekaj za naše ljudi, in se bo prav v Veliko nočjo pričela v tej cerkvi rana sveta maša za naše ljudi, tako da bo ob trideset na šest slovenska pridiga, pred in po pridigi pa sveta maša. Upamo, da bomo tudi pri tej maši imeli prav lepo petje za naše duho. Tudi za pop. službo bi imeli še želje, pa kaj ne hoče! To je prav bridskost v življenju, da mnoge želje ostajajo neizpolnjene. No pa je že tudi tako dobro, da se ne smemo pritožiti. Veseli praznike naj voščimo iz Zagreba vsem našim gori po domovini.

Razno.

(Smartno pri Litiji)

Vprizoritev »Pasijona« je vzbudilo velikansko zanimanje ne samo v domači župniji, ampak v vsej okolici, tako, da je bila pri vseh štirih predstavah dvorana tako polna, da niti čisti niso dobili vstopnic. Zadnja predstava bo na Vel. petek popoldne ob pol 9. Igralci so pa zares dobro, učinkovito igrali in želi splošno pohvalo. — Zadržni občni zbor je pokazal, da je p. članih veliko zanimanje za zadrugo. Zadolovljeno so zapuščali dvorano s prepričanjem, da je zadruga danes še bolj potrebna in koristna kot kdaj poprej in s sklepom da jo hočejo v bodoče še zvesteje podpirati. — Imeli smo tudi zborovanje Zveze bojevnikov na katerem je bil izvoljen pripravljeni odbor, ki je vložil pravila za ustanovitev skupine in bo nato po Veliki noči čezkrat sklical zborovanje za ustanovni občni zbor. — Na Vel. ponedeljek

igrajo gasilec v Vel. Kostrevnici igro »Pri kapelici«. — Na Belo nedeljo popoldne bo v Smartnem v Društvenem domu »Materiška proslava«. Vstopnine ne bo. Pobirali se bodo pa prostovoljni darovi za nov prapor Mar. vrtea. Starši, sinovi in hčere udeležite se te pomembne lepe proslave, kdor le more, in napolnite dvorano kot druga leta.

Smrtna kosa.

(Suhor.)

V naši župniji smo imeli v štirih dneh kar štiri mrlice. 18. marca je umrla Marija Težak, vsem voznikom znana gostilničarka pri »Makoletu«. Stara je bila 82 let. Nad eno leto je bila v postelji, a je vedno prenašala trpljenje. — Dne 20. marca je umrl Jakob Kršinič iz Dragumlje vasi, star 76 let. Nikdar se ni bal pokazati svojega prepričanja, mnogoletni obč. odbornik in ustanovitelj posojilnice na Suhorju. — 21. marca je umrla Marija Videtič, vdova iz Dragumlje vasi, stara 56 let. — 22. marca je umrl Janez Želko iz Suhorja, star 84 let. Bil je bolan nad eno leto. Naj v miru počiva. — Kriza je vedno hujša. Ljudje so že poprodali les, sedaj sekajo tudi orehe, menda svoj zadnji dohodek. Kaj bo potem? — Davkov ne moremo plačati, ker je usahnil vsak vir dohodka.

»Miklova Zala«.

(Sostro.)

Na velikonočno nedeljo bo prosvetno društvo uprizorilo dramo »Miklova Zala«. Ker je to največja dramska uprizoritev v letošnji sezoni in da jo bo moglo tudi vsem, ki se zanjo zanimajo, obiskati, se bosta vršili dve predstavi — popoldne ob treh in zvečer ob osmih. Ob tej priliki bodo mogli gledalci videti tudi nove kulise, ki jih je mojstrsko izvršil domači umetnik. Vstopnice se naročajo v predprodaji pri g. Pavličnu.

Smrtna kosa.

(St. Vid pri Lukovici.)

Dne 8. marca smo pokopali moža-trpina Jurija Urbasa, p. d. »Patac«. Dolgo se je ustavljal beli dekli božji in veliko mlajših svojih tovarišev je znosil na božjo njivo, toda nazadnje je prišel v svojem 91. letu tudi on na vrsto. Kar nam je dandanes avto in železnica, to nam je bil dolga desetletja rajni Jurij. Po dvakrat na teden je premeril 21 km dolgo pot do Ljubljane in nazaj s svojo dvokolico, večinoma bos. Rad je pripovedoval, koliko je pretrpel na teh svojih potih, posebno v zimskem času. Vendar je bil celo življenje zdrav; delal je prav do smrti. Par dni pred smrtjo se je dal še slikati. Bog mu daj v nebesih večni mir in bogato plačilo! — Da je naš kraj zdrav, se vidi v tem, da imamo še več nad 90 let starih korenin, zastavo pred vsemi pa nosi Anželnov oče g. Martin Prašnikar.

Gospodarske vesti.

(Polica pri Višnji gori.)

Morda bo kdo mislil, da se je naš položaj v teku triletnice krize izboljšal, ali vsaj začeli izboljševati, pa je le vedno slabše in še hujše se nam obeta. V težkih razmerah živijo danes naši kmetje, ne vedo več prav, kaj naj bi sadili in sejali, da bi imeli še kaj koristiti. Vsega vendar ne morejo porabiti doma; nekaj morajo prodati, da dobe vsaj za sol in drugo. Toda z vnovčevanjem kmetijskih pridelkov je danes velik križ, saj mora kmet dati skoro vse napol zastoj in še biti vesel, da je sploh spravil v donar. Potrebščine pa, ki jih mora kmet kupiti, imajo še vedno visoko ceno. To nepravilno razmerje cen kmeta vedno hujše pritiska. Kako naj si kmet pomaga? Z živino je slaba, s polj-

Zakaj jokate?

Starši mi nočejo naročiti vzorcev od Sterneckija, če ravno gre glas po vsej državi, da je pri njem ogromna izbira, dobro blago in nizke cene. Vzorce volne, svile, delena, celirja in drugih modernih tkanin za ženske obleke pošilja

Celje št. 19

poštne prosto.

Cenik z več tisoč slikami zastoj.

skimi pridelki še slabše, tudi z lesom ni kupčije in v nerodni legi les nima nobene cene več. Lepa in mnogo obetajoča spomlad je zopet tu. Le odpravi se pogumno na delo, marljivi orator, sedi in seji in uživaj božji blagoslov! Obupati ne smemo. Poraja se nova spomlad, novo življenje vstaja; naša srca pa kličejo k vstajenju, življenju in sreči. Vsem čitateljem in prijateljem »Domoljuba« pa veselo in blagoslovljeno Veliko noč!

Pasijon.

(Cerknica.)

Pasijon na našem odru je zainteresiral siroke ljudske mase. Že pri prvih predstavah so bili gledalci iz vseh bližnjih in daljnjih krajev. Igralci — 73 po številu — so se pa tudi potrudili, da so svoje vloge prav dobro rešili. Nadaljne predstave bodo: za oddaljene na Veliki ponedeljek ob 3 popoldne, za bližnje pa na Belo nedeljo zvečer ob pol 8. Ker je pričakovati zlasti na Veliki ponedeljek velikega navala, prosimo, da si vstopnice za to predstavo rezervirate. Vstopnice po 10, 8 in 6 Din naročite v trgovini Lovko v Cerknici.

Razno.

(Zaniac pri Škofji Loki.)

Smrt je ločila od nas dva najstarejša moža, pravičnika starega kova in veljave: 28. febr. Janeza Homana, p. d. Pavličnika, kateremu je bilo 90 let življenja zagrenjeno s trpljenjem in dolgo boleznijo, 16. marca pa Primoža Kavčiča, 90 let starega, ki je domoval skoro 60 let na Mlakah. Cela domačija, obdana s sadnim drevjem, je delo njegovih rok. Lanskó Veliko noč je bil v Škofiji eden od dvanaestih, letos ga ne bo več! Vojaška leta je odslužil v taktar še »naših« Benetkah, zato kar ni mogel razumeti, kako da smo se v zadnji vojni brez porazov umaknili čez Pijavo, Sočo in Kras noter do Žirov. To mu je grenilo mladostne spomine. Ko je odslužil pošteno svoj 90. zemski rok, je dobil zaslužen dopust, ki ga bo živel v nebesih, kjer je dom pravičnih.

V VSAKO HIŠO DOMOLJUBA!

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Ta udarec je anarhistične sanjače seveda hitro streznil in v »Del. izobraž. društvu« so prišli do vodstva zopet zmernejši marksisti s krojačem L. Zadnikom in čevljarjem A. Grabljevicem na čelu. Ti so imeli že dotlej precej zasloble v »Ljudskem glasu«, prvem slovenskem delavskem listu z nekakim krščansko socialnim programom, ki sta ga izdajala od l. 1882 do 1885 dvakrat na mesec v Ljubljani F. Haderlap in F. Suhadolnik. Toda do prejšnje živahnosti društvenega delovanja niso mogli več spraviti. Izjemni protisocialistični zakoni, ki jih je tedaj uveljavila avstrijska vlada in pa strah, ki ga je zanesel med nekdanje članstvo proces proti »krvavcem«, so povzročili večletno mrtvilo v slovenskem marksističnem gibanju. Vršilo se je le nekaj obrtniških shodov, na katerih so nastopali govorniki najrazličnejših smeri (Kunc, Regali, Sturm i. dr.).

Komunistične vrste pa niso bile tedaj razbite samo v Ljubljani, temveč po vsej državi. Toda še več nego vladna preganjanja so jim škodovali notranji strastni boji med zmernimi in anarhističnimi krilom. To je uvidel zlasti dunajski zdravnik dr. V. Adler, ki se je zato z vsemi silami prizadeval, da bi obe skupini zopet pomiril in ustvaril enotno socialno demokratično stranko za vso Avstrijo. To se mu je posrečilo o novem letu 1889. na zborovanju v Hainfeldu, ki je nekak rojstni dan pozneje tako močne avstrijske socialno demokratične stranke.

Tega zborovanja sta se za slovenske marksiste udeležila tudi L. Zadnik in K. Kordelič iz Ljubljane. Zadnji je poudarjal potrebo slovenskega marksističnega lista. Do tega — izvzemši neuspešnih poizkusov z »Delavskim listom« v Trstu in z »Zoro« v Ljubljani — do l. 1883, ko je začel izhajati »Delavec«, še ni prišlo, pač so pa l. 1890. tudi po večjih slovenskih krajih prvič praznovali 1. majnik. Oblasti so se silno bale večjih nemirov in so poslane v premogokopne revirje celo dva bataljona vojaštva, toda proslava je bila povsod še jako skromna in nedolžna, v Zagorju celo s sv. mašo. Vsa zborovanja so izvenela le v zahtevi po 8urnem delavniku. Enako je bilo tudi naslednji dve leti, kajti vsa politična organizacija slovenskih marksistov se še več let ni mogla premakniti z mrtve točke.

Staro »Del. izobr. društvo« je namreč med tem popolnoma zaspalo in na njegovih razvalinah sta po vzorcu iz sosednjih dežel zrastle na eni strani »Delavsko izobraževalno in pravovarstveno društvo« za Kranjsko s sedežem v Ljubljani in za Štajersko s sedežem v Gradcu (ustanovitev takega društva v Trstu za Primorsko je l. 1893. oblast jako ovirala), na drugi strani pa še posebno marksistično politično društvo »Bodočnost« v Ljubljani (ust. 3. novembra 1893). To je šlo vsa ta leta le po 40—50 članov, dočim sta nepolitični pravovarstveni društvi polagoma prodrli skoraj v vsa večja delavska središča in sta šteli l. 1894. na vsem Štajerskem 2258 članov, na Kranjskem pa 1100, a na Primorskem se je nahajalo gibanje še v začetniškem vrenju. Tudi strokovne organizacije so se začele po hainfeldskem zborovanju pojavljati vedno česče in so zajele zlasti rudarje, katerih položaj se je proti koncu stoletja vedno bolj slabšal (že l. 1883. se je vršil v premogokopnem revirju prvi štrajk na Slovenskem). Na koncu l. 1895. so poleg »Bodočnosti« in pravovarstvenega društva delovale na Kranjskem že marksistične strokovne organizacije za tiskarje, prometne usluž-

bence, peke, kovinarje, mizarje in tapetnike, rudarje, ter krojače in krznarje, a snovali so se za tesarje in operkarje. Zelo hudega tekmeca so pa imele marksistične organizacije ravno v tistih letih v mladem krščansko socialnem gibanju, ki ga je započel pri nas poznejši prošt Andrej Kalan, a pravi razmah mu je ustvaril dr. J. E. Krek s pomočjo J. Gostinčarja in drugih. Obe delavski struji sta prirejali nešteto shodov, na katerih je prišlo večkrat do ostrih medsebojnih nasprotij.

Ta počasni, a nevzdržni napredek slovenskih marksističnih organizacij je polagoma moral utrditi tudi njih politično gibanje, ki je privedlo končno do ustanovitve »Jugoslovanske socialno demokratične stranke« meseca avgusta l. 1896. v Ljubljani. Na tem zborovanju, ki je sprejelo hainfeldski program za svojega, je prvič nastopil tudi poznejši dolgoletni voditelj slovenskih marksistov in urednik večine strankinih listov, bivši častnik Etbin Kristan (* 1867). Stranka je že pri naslednjih državnozbornih volitvah spomladi l. 1897. postavila svoje kandidate na Kranjskem, na Spod. Štajerskem in na Goriškem ter je dobila v prvih dveh deželah okroglo 9000 glasov. Osnovata si je več krajevnih političnih organizacij in zlasti prva tri leta razvila izredno živahno propagando s shodi in tiskom. Strankino glasilo je bil od l. 1898—1911 »Rdeči praporec«, nato pa dnevnik »Zarja«, razen tega je pa izhajalo še več strokovnih listov (Delavec, Svoboda, Luč i. dr.), lep znanstveni mesečnik »Naši Zapiski« in številne majhne brošure z bolj ali manj odurnimi protikatoškimi značajem. To živahno delo jim je pri državnozbornih volitvah l. 1900. v V. kuriji na Kranjskem prineslo tudi 5852 glasov.

Po teh volitvah je pa nastopilo v stranki nekajetno mrtvilo, ki ga je razgibal šele mladi Anton Kristan, ustanovitelj l. 1903. v Idriji »Občno konzumno društvo«. Z A. Kristanom je dobilo slovensko marksistično gibanje izredno spretnega gospodarskega organizatorja, ki je ustanovil in visoko dvignil marksistično zadrugištvu (l. 1908. je ustanovil tudi sedanje »Konzumno društvo za Slovenijo«), ustvaril večini tiskovnih podjetij gospodarske temelje in se tudi sam živahno pisateljsko udeleževal. Kristan in pa viharo gibanje za splošno in enako volivno pravico, ki so ga vodile tedaj vse avstrijske demokratične stranke, sta prinesla tudi slovenskemu marksizmu vnovič precej življenja, kar se je pokazalo zlasti pri prvih volitvah po novem demokratičnem volivnem redu l. 1907., ko je zbrala na Slovenskem nad 13.000 glasov.

To je bil pa do prevrata tudi nekaj višek marksističnih uspehov na Slovenskem (pri volitvah l. 1911. niso skoraj nič napredovali). Stalno paktiranje marksistov z obsodraženimi liberalnimi nazadnjaki, nemškutarski duh, ki je vladal po velikem delu marksističnih organizacij in pa plitka, a strastna protiverska gonja so namreč morali povzročiti nevarni zastoj slovenskega marksizma (E. Kristan je jeseni l. 1912. odšel celo v Ameriko), ki med našim katoliškim knjižnim ljudstvom itak nikoli ni mogel pognati kakih korenin. Najvažnejši dogodek teh let je nedvomno zborovanje zastopnikov vseh jugoslovanskih marksističnih strank, ki se je vršilo konec novembra l. 1909. v Ljubljani in ki je obravnavalo predvsem jugoslovansko vprašanje. Ob tej priliki so sklenili zahtevati popolno narodno združenje vseh Jugoslovancev in preoblikovanje Avstro-Ogrske v zvezo avtonomnih narodov.

RAZNO

Nameščenci se že davno bore, da bi se raztegnilo pokojninsko zavarovanje v Sloveniji in v Dalmaciji na vso državo, obenem naj bi se k zavarovanju pritegnilo tudi trgovske pomočnike in zobotehnik, ki doslej niso prišli v upošte. Ministrstvo je baje pristalo na te zahteve in je naročilo, da se izdela tozadevni predlog k proračunu.

Glede na ustanovitev social-demokratske stranke Jugoslavije piše Delavska Pravica med drugim sledeče: Bivša socialdemokratska stranka Jugoslavije je pri nas v vsakem trenutku za dobra mesta in službe izdajala koristi delavstva in sodelovala v vsaki vladi, v kateri so socialdemokrate hoteli gledati in trpeti. Po svojih visokih vzornikih v inozemskih državah so se ravnavali tudi pri nas socialno-patriotski gospodje v vsakdanjih borbah delavskega razreda. Izdajali so delavstvo ob vsaki priliki, ga goljufali in hodili v posvete ne morda k »smrdljivim delavcem«, temveč k gg. ravnateljem in predsednikom. — Ali nimajo pri novi socialno-demokratski stranki glavno besedo — stari voditelji?

Kadar stopi duša cloveku do grla. Radi upora je bil tiste dni obsojen na smrt tudi tajnik socialdemokratske organizacije v avstrijskem Gradcu. Stanek je bil rojen katoličan, pa je vsled protikatoške gonje v soc.-demokratski stranki izstopil iz cerkve ter ostal brez konfesije (brez veroizpovedi). Ko so mu naznanili, da se bo smrtna obsodba nad njim izvršila, je odklonil ponujeno pomoč katoliškega duhovnika, češ, da je brez konfesije. Zupnik cerkve sv. Jožefa msgr. Holer ga je večkrat v zadnjih urah obiskal v celici. Pet minut pred obesenjem se je Stanek udal besedam duhovnikovim. Spovedal se je, ko je javil svojo voljo, da zopet postane član katoliške cerkve, ter mirno šel v smrt, spravljen z Bogom.

Sloni. V Indiji živijo največji sloni na svetu. Znamenitost pri teh slonih sta izredno dolga in težka ven štrleča zobova. Vsak izmed teh dragocenih zobov ima v notranjšini vraščen ravno tako dolg živec, ki slonu večkrat povzroča zobobol.

NALAGAJTE DENAR pri

HRANILNICI IN POSOJILNICI V KAMNIKU ŠUTNA 22, lastna hiša

registrirani zadrugi z neomejeno zavzeto

Ugodnosti: Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog. — Dobro obrestovanje. — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen. — Na razpolago pošne položnice.

Kupujte pri trdkah, ki inserirajo v „Domoljubu“!

Z ljubljanskega trga

Ljubljana, 27. marca.

Cene so po večini neizpremenjene, zlasti cene živini, mesu, žitu, poljskim pridelkom sploh.

Živalske cene: voli I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2—2.50 Din; telice I. vrste 4—4.50 Din, II. vrste 3—3.50 Din, III. vrste 2 do 2.50 Din; krave I. vrste 3—3.50 Din, II. vrste 2—2.50 Din, III. vrste 1.50—1.75 Din; teleta I. vrste 7 Din, II. vrste 6 Din; prešči domači 9—10 Din, hrvaški 10—11 Din, pršutarji 7—8 Din.

Žitne cene: pšenica 150—160 Din, ječmen 125 do 140 Din, rž 125—130 Din, oves 100—120 Din, koruza 100—135 Din, fižol 230—260 Din. Na borzi pa veljajo sledeče cene za vagonске pošiljke: pšenica iz Srema ali Baranje 147.50—150 Din, bačka pšenica 150—152.50 Din, koruza 117.50—135 Din — vse za 100 kg.

Krmila: seno 60 Din, slama 50—60 Din, lucerna 75 Din. Pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani se dobijo lanene tropine v vrečah po 50 kg 200 Din za 100 kg, kokosove tropine po 155 Din, bučne tropine 145 Din, repične tropine 105 Din, tropine od solčnih rož 85 Din, riževa krmilna moka 90 Din, riževi otrobi 70 Din, oves 100 Din, pšenični otrobi 95 Din — vse za 100 kg.

Semena: »Gospodarska zveza« v Ljubljani tudi kmetovalcem semena po sledečih cenah: lucerna 26 Din, domača črna detelja 23 Din, mačji rep 15 Din, pasja trava 16 Din, angleška ali italijanska žulika 14 Din, mešana trava 12 Din, korenje 18 Din, pesa mamut rdeča 12 Din, pesa eckendorfer rumena 14 Din, čebulček 5 Din, semenski oves 1.60 Din — Na Vodnikovem trgu pa prodajajo semena po sledečih cenah: korenje 5 Din liter, grah 8 Din liter, zelje (kapus) 2 Din zlica, rdeča pesa 1 Din zlica.

DOPISI

Igra.

(Prezganje pri Litiji)

Dramski odsek fantovske in dekliške Marijine kongregacije se prav prično pripravljati, da nastopi na Belo nedeljo po 10. sv. maši v cerkvenem domu s Krasno žaloigro: »Zelčev spovedne molččnosti«. Tudi vi in še posebno vi, boste imeli morda največ užitka pri tej krasni igri, ki vas bo gotovo ganila do solz. Nastopa okrog 30 igralcev in ves veliki trud igralcev bo poplačan s tem, ako bo vsa dvorana zasedena. Zato, vsi, prav vljudno vabljeni: domači in okolišani. Imamo tudi gled. oder z novimi kulisami prenovljen in upamo, da bo tudi to ugodno uplvalo na gledalca! — Pridite!

Razno.

(Dobovec pod Kumom.)

Kriza je tudi pri nas že čisto domača. Včasih so naši možje in fantje dobili dela v Trbovljen in so z zasluzkom podprli svoja gospodarstva. Danes je vse to minilo. Polno je zdravih, krepkih rok, nikjer pa ni dela in zasluzka. Naši grafi nas ne morejo preživljati. Les in živina, edino, kar ima na naprodaj, nima nobene cene. Boda leze celo v trdne hiše. Naši gasilci so priredili igro: »Kakoršen gospod tak sluga«, ki se je kar dobro obnesla. — Zago in Jilin in parni pogon je postavil g. Strgaršek. Po blagoslovu na Vel. ponedeljek bo začel s polnim obratom. Bog mu naj srečo!

Ob grobu.

(Dobrnice.)

Poznikovi družini iz Korit je smrt vzel staro očeta. Lep pogreb je bil izraz spoštovanja do pokojnika. Pa ne samo to. Če si imel odprto oko, si moral takoj spoznati, kako pogrebi tihó a tembolj iskreno žalujemo z gđ. učiteljico Pavlo, katere oče je pokojni bil, da ji na zunaj ob njeni težki uri pokažemo tisto hvaležnost, ki jo zasluži njeno delo v šoli in izven nje med nami. Pri nas imamo to navado, da neradi dajemo priznanja: to sočutje in v sočutju skrito priznanje pa je prišlo samo iz nas, zato je bilo pa tako prisrčno, tako iskreno. In naši fantje so ob krsti zapeli tako lepo, da smo vsi čutili, da polagamo v zemljo moža. Pogreba se je tudi udeležila šolska mladina. Poznikovim v tolažbo samo to: ne žalujte, saj so oče dobro zamenjali.

d Zahtevajte z dopisnico brezplačno brošuro za zdravljenje doma in pitje Radenskih vod. Vsa navodila vam damo brezplačno. — Zdravilišče in kopalnice Stalina Radenci, Slovenija.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Kmetiči fant od 15 do 17 let,

dobro vzgojen, se sprejme kot pomočnik v mlin. Sprejme se tudi fant za lažja dela na lesnem skladišču. Naslov v upravi št. 3452.

Mlin in posestvo

in vse premičnine za Din 95.000 — prodam. Pojasnila daje Anton Golaušek, Sečje Sveti Pavel pri Preboldu

Pastirja 13 let staroga sprejemem.

Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 3265.

Mlad obrtnik poroči

dekletu, ki ima hišico. Imam 20.000 Din. Ponudbe na »Domoljuba« pod »Pomlad« 3453

Posredujem nakup in prodajo

hranišnih knjižic. Agencija bančnih in solinskih poslov Augustin Ljubljana, Aleksandrova 4.

Noviški meh in več

barvni jev ter en koncertni klavir prodaja Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica.

Dekle pošteno, srednjih let, za molz

in v umazda dela, sprejemem takoj na Goranjskem — Ponudbe sprejema uprava »Domoljuba« pod »Gorenjsko št. 3147«.

Mesarskega valenca

sprejemem. Musar Josip mesar, Ljubljana Sv. Petra c. 61.

Do 2000 kg prvovrstnega sena

in detelje prodaja Polokar Anton, Cikava 31, p. Smarje-Sap.

Prodajam večjo množino

gonilnih jermou raznih širin. Fr. Požar, Dravljice 66.

Služkinja dobi službo

na Viču 55.

Kože goveje, svinjske in telečje kupuje

po najvišji ceni Josip Windischer. Kandija-Nova mesto.

Fige in brinje za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni tvrdka

IVAN JELAČIN, Ljubljana, Emonska c. 2

3 tedne

znižane cene od 20—30% za stedeče blago: od 25. III. do 31. III. za gospodarske in kuhinjske predmete, od 1. IV. do 8. IV. za belo blago, šifone, kontenino, prte, brisače itd. in od 9. IV. do 16. IV. za čevlje, nogavice in rokavice. — Vsi velike zaloge in opustitve nekaterih predmetov vam nudim blago po tako znižani ceni. — Se priporoča

ANTON SAVNIK, ŠKOFJA LOKA

Dekle 15 do 18 let, za kmetička dela,

vzame v službo Franc Porenta, Stepania vas št. 47.

Absolvent kmet. šole

z 20.000 Din se želi vsled velikega veselja do kmetijstva priležiti na večje posestvo. Resne ponudbe s sliko poslati na upravo Domoljuba pod št. 3266

Nolarji pozor!

Izdelovalci jesenovih kompletnih zapravljevčkov se pozivajo, da stavijo ponudbe, izdelava orvovrstna, suh les z opisom oblike to je sedežev in blatnikov in ceno. Kdor hoče za vino, ta ima prednost. Naslov v oglasnem delu pod »Les za vino« 3267.

Posestvo na Dolenjskem ali

Štajerskem se kupi. Ponudbe pod šifro »Posestvo št. 300/3338 na upravo.

Dekle iščem; srednje

starosti, ki je vajena vsega gospodinjstva, Janez Kolar, posestnik, Pretržje p. sv. Križ pri Litiji.

Hišec nekadilec vajen vsega

kmetijskega dela išče službo. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 3184.

Z čevlarska vajenca

sesprejmeta takoj. Eden ki se je že učil, drugi začetnik. Ponudbe na upravo Domoljuba pod šifro »Čevljar 3228«.

Vajenka za šteparico

se sprejme. Ponudbe na upravo Domoljuba pod šifro »Dobra vzgoja 3229«.

Služkinja dobi službo

na Viču 55.

ZA POMLADANSKA DELA

Mečni čevlji iz masne kravine z neraztrljivimi gumijastimi podplati.

Trpečni čevlji za delo iz močnega boksa z debelimi gumijastimi podplati.

Bata

NAZNANILA

n Avtoproga Ljubljana—Vodice—Cerklje—Kranj in obratno naznanja, da vozi počeni s 30. marcem 1934 na imenovani progi namesto naravnost iz Vodice v Sv. Brnik—Cerklje, iz Vodice skozi Zeje—Nasovce—Lahovec—Sp. Brnik—Cerklje—Kranj in prav tako obratno. Vozni red ostane neizpremenjen.

n Dev. Marija v Polju. Dram. odsek prosv. društva igra na Vel. nedeljo ob 15 in ob 20 »Miklovo Zalog«, dramo iz turških časov v 8 slikah. Cene navadne. Vabljeni!

n Gledališko društvo v Predvoru vprizori na na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo, oba krat ob treh popoldne, Shakespearevo dramo »Othello«. Vabljeni!

n Vlnja gora. Fantovska Mar. kongregacija priredi na Vel. ponedeljek ob 3 popoldne igro »Veriga« v cerkveni dvorani. Pridite!

n Gasilno društvo Begunje ponovi na velikonočni ponedeljek dramo »Carski sel«, s katero so že na cvetno nedeljo dosegli lep uspeh. Začetek ob 3 popoldne.

n Prosvetno društvo v Borovnici uprizori na velikonočni ponedeljek ob 3 popoldne zgodovinsko igro »Mlinarjev Janez«. Vsi vljudno vabljeni.

n Sneberje-Zadobrova. Na Vel. nedeljo pop. po končanem opraviu uprizore v Domžalah člani našega pevskega društva Pasijon v godbenem domu.

n Besnica. Dne 18. marca so gasilci igrali dramo »Rožmarin«. Na splošno željo se igra ponovi na velikonočni ponedeljek ob pol 4. — Pridite!

Trgovina Slivnik nasl. Krašovec

v ŠT. VIDU in IVANČNI GORICI

ima na zalogi moške nogavice od Din 4— dalje ženske nogavice od Din 6—, moške strelce od Din 25—, cene moške obleke od Din 150—, ženske volneno blago od Din 27—, Pridite in prepražite se!

Dr. Franc Derganc, kirurg. šef-primarij v. p.

Pobijajte brezposelnost

s tem, da zaupate denar domačim denarnim zavodom, ki bodo z novimi krediti dali dela in zaslužka delavcem, kmetovalcem, obrtnikom in industriji. — Nalagajte denar v

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO

Prešernova ulica 3

ki Vam nudi za Vaše vloge 1. popolno varnost, ker jamči zanje Mestna občina ljubljanska, 2. ugodno obrestovanje in 3. izplačuje na novo (po 1. I. 1933) vložene vloge takoj na vsako zahtevo

Vloge Din 420.000.000

Rezerve Din 12.600.000

KLOBUKE

ter razne športne čepice nudi po nizkih cenah

Sprejemajo se popravila
Solidna postrežba

MIRKO BOGATAJ

trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG 14

fata

Gospodinjam

69

za vsakdanjo hajo na trg smo pripravili te udobne čevlje iz boka s prožnimi gumijastimi podplati, ki ne utrudijo nog.

Pozor kmetovalci! Mejmemo vseh vrst žita proti takojšnji zamenjavi. • Postrežba dobra. Za obilen obisk se priporoča

ANICA LEFEN - Krevsar mlin
Škofja Loka

Prodajamo na obroke

Švedske posnemalnike za mleko!

Sprejmemo polnike!

Vega Separator poštni predač 307
Ljubljana.

FIGE se še dobijo!

FRAN POGAČNIK d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa 67
(nasproti mitnici)

BRINJE vedno na zalogi!

Častna izjava

Benedičič Rudolf, posestnik Pševu pri Kranju, obžalujem in preklečujem žalitve in klevete, ki sem jih zrekel o Kizlar Jožetu, služkinji Pševu št. 15, ter se ji zahvaljujem da je odstopila od zasebe tožbe.

Projektiranje in opremo turbinskih naprav

mlinov, žag, sušilnic itd., izvrševanje načrtov, izdelavo montaž, posrejevanje pri nakupu in prodaji strojev, ter vse ostale strojnотехниčne posle prevzema

Strojnotehnična pisarna inž. Borštnar
Ljubljana VII, Zg. Šiška 210

Kvišku glave!

P mlad! Čas prerojenja in nove rasti. Vse stvarstvo je v bohotnem naponu k življenju. Praznik Vstajenja! Iz tožnih dni Velikega tedna nam vznikne leto za letom.

In naše glave naj bi ostale povešene? Zakaj? Ker naše gospodarstvo prevevajo ledene vihre, ki ubijajo v nas up na srečnejše dni? Ker je tuga naših dni tako bridka, da iz nje ni rešne poti, ne nade v vstajenje?

In vendar je rešna pot in je nade! Kje? V nas samih! V naši volji do rasti in življenja, v našem delu in boju s silami časa, v naporu za blagor človeške družbe, v naši ljubezni do slehernega brata in sestre na naši zemlji!

Ta misel in volja vodi našo domačo Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani. Kdo nam sledi? Kdo hoče z nami verovati, da je bodočnost le onih, ki vedrih lic, stisnjenih pesti, a širokih src zro v obraz stiski časa z voljo, ki mora zmagati?

Vsem tem za praznik Vstajenja: Vso srečo in radost, pa volje in sile za delo, napredek in rast!

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana